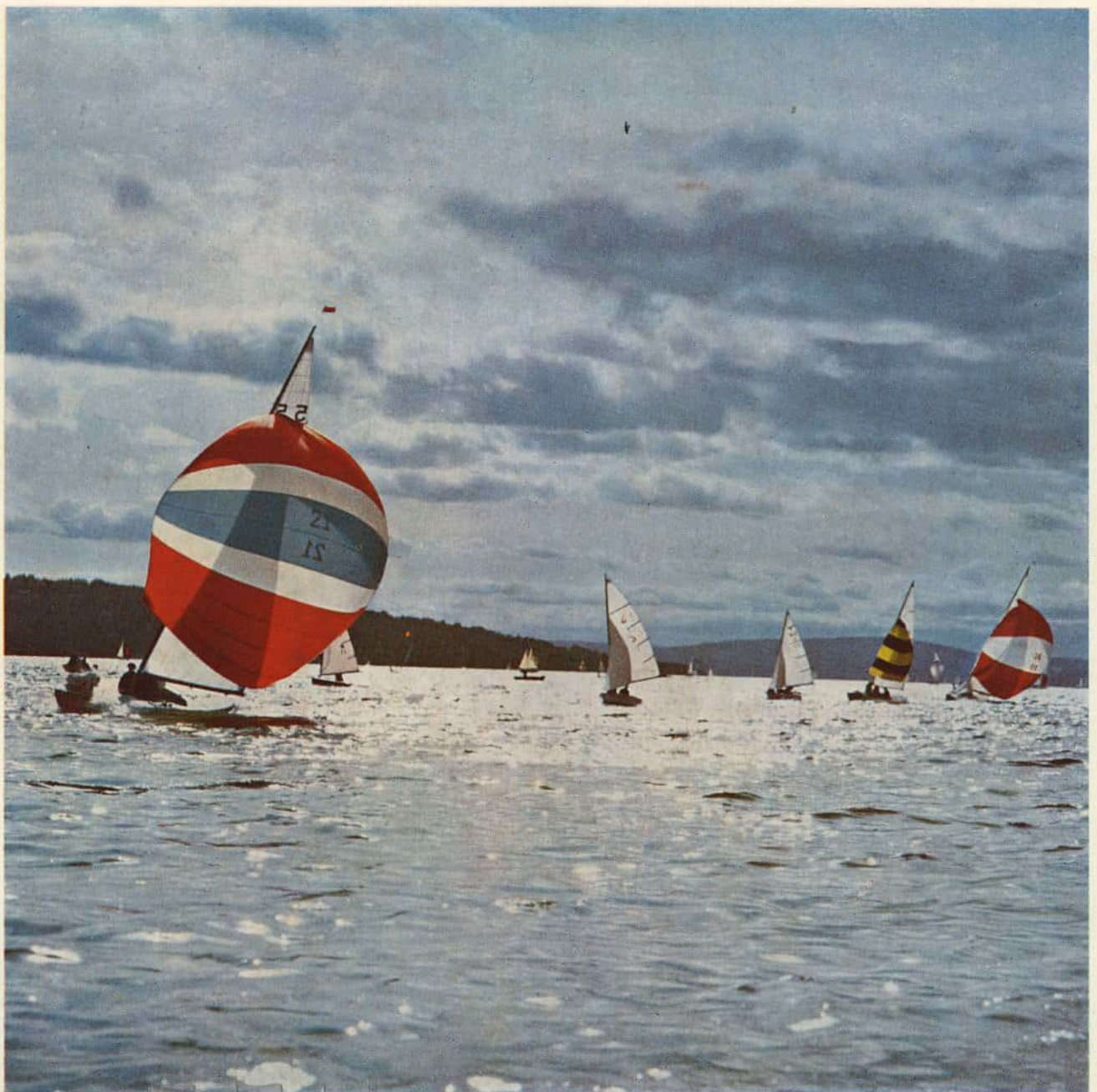

SIEMENS

NORGE

Sommer

*Væv mig en kåpe, som rødmer,
spind den av tåge, knyt den av stråler —
dyp den i nellikblod.*

*Væv mig en kjole som skjælver
aspebladvævet, dugperleknappet
heftet med spindelvævtråd.*

*Sy mig et bælte som funkler
lokkende lyktmænd, hoppende ildbluss —
finkle på himmelblå grund.*

*Sy mig så noget der hvísker,
smilende spænder, sommerfuglvinger,
lekende kolibrisko.*

Sigbjørn Obstfelder.

SIEMENS NORGE

Nr. 2 - 20. årgang

* * *

Juni 1968

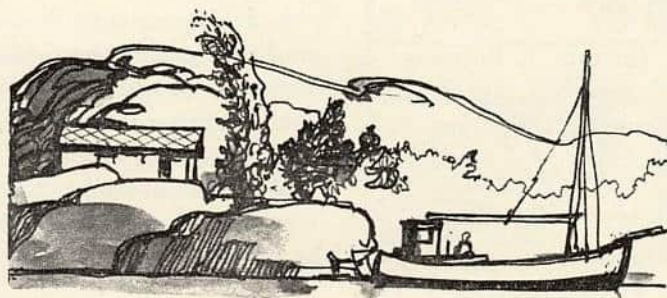
Utgiver: SIEMENS NORGE A/S.

Rosenkrantzgt. 11, Oslo 1.

Redaktør: Eivind Kolstad.

Medarbeidere i Trondheim og Bergen:

Knut Petersen og Bjarne Lyngvær.

Nei og nei så koselig det er å rusle nedover småbyens kronglete gater igjen. For eksempel i denne vesle Badehusgaten hvor jeg går og hører smell fra dønnin-gene og merker duft fra alle slags blomster. De små hvite og røde sjømannshjem-mene er velstelte, og blomkarsen henger frodig fra verandakassene.

I svingen er det dukket opp en liten friluftskafé hvor det er fin utsikt over sjøen, havnen og moloen. Der tar jeg meg en liten forfriskning for en billig penge og kan sitte i fred og ro og nyte min lille siesta, mens jeg ser på sjøfuglene som lager virvar i luften.

Av og til uler det fra en stor båt, og snart etter tøffer losbåten for full fres utover. Like nedenfor meg sysler fiskerne med garnene sine, og i dag er det særlig livlig fordi solen smiler etter regnskuren. De skjeggete karene i fiske-båtene ler og diskuterer gemyttlig med koner som skal kjøpe fisk, men ingen har det særlig travelt.

Jeg er helt utenfor tiden. Vet ikke engang hvilken dato det er. Jeg kan sitte så lenge jeg vil på denne vesle friluftskaféen uten at noen kelner ser spørrende på meg om jeg ikke snart skal gå eller bestille noe mer. Bare det gir ro i sjelen. Pike i gul jumper spør smilende om jeg vil ha noen gode hjemmebakke kaker til kaffen. Hun har stor leende munn og jeg vet at hun er ettertraktet på danse-gulvet om lørdagen. . . .

Forunderlig hvor rart havet er i dag. I går lignet det en jettegryte som kokte over og vindkastene og regnskurene pisket de glefsende, sultne bølgene. Men i dag er det atter liv på sjøen. Ungene nyter solen til å bakse i salt vann og hiver seg uti fra en gammel trebrygge. Lutter idyll. Moro å se på dem. Tiden enser jeg ikke. Etter å ha døset på den lille kaféen en god stund, går jeg hjem over blomsterstien og legger meg rett ut i en god fluktstol og ser på løvet som hvisker i fortrolige samtaler med sommervinden og på fuglene som leker borte ved fuglekassen. Være her og bare drive med tiden uten å tenke på noen verdens ting. Ligge henslengt i godværet, lytte til sjøens brøl i styggværet og se på regnets grå stripe. I gyldne solsekunder ser jeg på liljene som åpner seg på tjernets rustflate og snuser inn duften fra tunge furutrær. Dessuten er luften så fylt av sjasminduft at den rent kildrer i nesen. . . .

ek.

Referat fra Bedriftsutvalgets møte den 22-2 1968 i Oslo

Tilstede: T. Selmer, K. Astrup, J. Bottheim, J. Gabrielsen, W. Romen, Alf Jørgensen, Roy Ring, P. Kjølstad, A. Nordli, T. Jacobsen, I. D. Bjørntvedt.

Til behandling forelå:

1. Regnskapstall pr. 31.1.68.

Budsjettert omsetning for inneværende forretningsår utgjør 258 mill. kr. Omsetningen pr. 31.1.68 var 60 mill. kr., dvs. 12,5 mill. kr. høyere enn til samme tid året før. Erfaringsmessig ligger omsetningen relativt lavere de første månedene i forretningsåret. Dette henger sammen med avregningstidspunktet for større anlegg o.s.v.

Omsetningsutviklingen på de forskjellige avdelingene er meget varierende. Særlig er tendensen noe ugunstig for salgsavdelingens vedkommende, mens man på anleggsavd. regner med å nå den budsjetterte omsetningen.

Den nasjonaløkonomiske utvikling har i den senere tid vist flere svakhetstegn, men ennå er ikke situasjonen her i landet så foruroligende som i Sverige og Finland.

Dette forholdet gjenspeiles i vår ordreinngang som til dels viser en nedgang for flere avdelingers vedkommende. Den gjør seg sterkest gjeldende på kraftforsyningssektoren i forhold til den budsjetterte. På den annen side ser det ut til at denne svikten oppveies av en økning på industriktoren.

Det er intet som tyder på at man ikke vil nå den budsjetterte omsetning for inneværende forretningsår.

2. Forslagsvirksomheten.

På siste møte i Bedriftsutvalget ble forslaget til nye statutter for forslagsvirksomheten utdelt til medlemmene. Etter at disse var gjennomgått og diskutert i de forskjellige grupper, ble statuttene enstemmig vedtatt som gjeldende. Disse vil om kort tid bli distribuert til alle ansatte.

Kåre Andersen ble valgt som representant for montørene og arbeiderne i Forslagskomiteén og W. Romen ble valgt som representant for funksjonærene. — Ledelsen oppnevner sin representant senere.

3. Orientering om Linderud.

Arbeidet på Linderud-anlegget er nu igangsatt, og det ventes innflytningsklart i august 1969.

Hovedentreprenør er Astrup & Aubert A/S.

Det ble fra ledelsens side opplyst at det vil bli opparbeidet et tilstrekkelig antall parkeringsplasser.

En av representantene reiste spørsmålet om en eventuell refusjon av reiseutgifter kunne bli aktuell når vi flytter til Linderud. Dette, mente ledelsen, var ikke praktisk eller økonomisk gjennomførbart.

Ved hjelp av arbeidsanalyser, hvor man i særlig grad belyser de kommunikasjonsmessige forhold m. v., er det nu i store trekk bestemt hvor de forskjellige avdelinger skal plasseres i administrasjonsbygget o.s.v. på Linderud.

Møtet ble hevet kr. 12.20.

Neste møte ble, med forbehold, fastsatt til 7.5.68, kl. 11.00.

Bj.

Trondheim

Bedriftsutvalget i Trondheim har for 1968 fått denne sammensetning:

For bedriften: Kjell Aune, Johan Bottheim, Erling Eriksen, Arnfinn Haugnes, Johs. Hellesvik, Arnfinn Johnsen, Magnar Skjervøy.

For de ansatte: Ivar Dragseth, montørformann. John Fjelnseth, merk. funksj. Einar Karlsen, arb. elektrovarmefabr. Einar Malvik, arb. sterkstrømfabr. Gunnar Skogseth, montør - mont.avd. Stig Langås, montør - mont.avd. Arne Aas, tekn. funksj.

I tillegg til disse er det valgt varamenn for hver.

Formann i bedriftsutvalget 1968 er Johs. Hellesvik (varamann Johan Bottheim) med John Fjelnseth (varamann Arne Aas) som sekretær.

Foruten de faste poster som gjennomgås av regnskapstall for bestillingsinngang, omsetning og fortjeneste i relasjon til budsjett, har bedriftsutvalget tatt opp kantineforholdene ved Sluppen, Sykegymnastordningen, parkeringsforhold, salgstider ved lagerekspedisjonen ved salg til ansatte m. m. Dessuten har bedriftsutvalget fulgt opp med et nytt informasjonsmøte hvor alle ansatte var innbudt til å møte. Dette ble arrangert den 29. mars og samlet over 100 ansatte.

I tillegg til de faste postene som står på programmet for møtene i bedriftsutvalget ble det gitt en orientering om virksomheten i avdelingsutvalget for anlegg og for fabrikkene hvor blant annet arbeidssituasjonen blant montørene ble berørt. Det har vært en god bestillingsinngang ved avdelingen slik at vi der har full beskjeftigelse.

Etter en kort orientering om Linderud-prosjektet ble forslagsordningen tatt opp. Det er mange gode forslag som kommer, men det er plass til flere. For å stimulere interessen blir det satt opp flere forslagskasser ved siden av at det skal bli lettere å få tak i blanketter for bruk ved innsendelse av forslagene. Dessuten kommer det nå nye statutter. Det er imidlertid en del uklarhet om hvem som kan sende inn ulike forslag. En generell regel må nok være at samtlige kan og bør sende inn forslag som vedkommende mener vil være av større eller mindre verdi for firmaet og derved for de ansatte. En annen sak er at eventuell premie neppe kan bli stor hvis det senere måtte vise seg at det som er foreslått inngår i vedkommendes arbeidsoppgaver. Men denne vurdering kan i tvilstilfelle overlates til forslagskomitéen i stedet for å ta vurderingen selv.

Til informasjonsmøtet hadde man fått instituttbestyrer Tore Jacob Hegland ved Institutt for industriell miljøforskning ved NTH til å kåsere om synspunkter på organisasjons- og samarbeidsforhold. Det vil føre for langt å komme nærmere inn på dette her. Det var imidlertid tydelig at dette å trekke inn en utenforstående kapasitet til å kåsere om et aktuelt emne var meget populært.

K. P.

Takk!

Til Funksjonærforeningen i Siemens Norge A/S,
v/formannen, Aage Runsjø,
Oslo.

Det er meg naturligvis ikke mulig å nå hver enkelt med min takk, hvorfor jeg må tillate meg å skrive til formannen i Funksjonærforeningen. Jeg kan forsikre om 2 ting: det ene og viktigste var at det gledet meg overordentlig å få en hilsen fra Funksjonærforeningen (som jeg ikke direkte lenger har noe med å bestille), og det annet var at det var noen sjeldent praktfulle blomster dere sendte meg.

Får jeg lov til — selv om dette medfører adskillig bryderi for Dem — å be Dem overbringe hver enkelt min hjertelige og ærbødige takk for at man husket på meg.

Hjertelig hilsen
Bjørn Dehli Jemtland.

Litt om munn til munn- metoden

Munn til munn-metoden kan brukes i alle tilfelle hvor kunstig åndedrett er stanset eller sterkt nedsatt. (Drukning, elektriske skader, kullosforgiftninger o.l.)

1. Rens munn og svelg med langfingeren eller pekefingeren.
2. Legg pasienten på ryggen og bøy hodet bakover i nakken.

Det er viktig for fri luftpassasje til lungene. Fatt med høyre hånd bak kjevevinkelen (under øret), og løft kjeven frem og opp så pasienten får «underbitt».

Press nesen sammen med venstre hånds peke- og tommelfinger, og tving samtidig hodet bakover så bøyningen i nakken beholdes.

3. Gap høyt og press leppene dine rundt pasientens munn (utenfor leppene). Pass på å få god tetning. Pust kraftig inn i pasientens luftveier. Når du ser at pasientens brystkasse hever seg, vet du at du arbeider effektivt.
4. Ta din munn vekk fra pasientens, og hans lunger tømmer seg da av seg selv.
5. Begynn så med ny innblåsing, — og fortsett på samme måten med 15—20 innblåsing pr. minutt.
6. På små barn utføres metoden ved at du med din munn gaper over barnets munn og nese. Du løfter underkjeven opp og frem med venstre hånd, og legger høyre hånd over barnets mave for å hindre at luft blåses ned i mavesekken.

Avbryt ikke kunstig åndedrett under transport til lege eller sykehus. Fortsett til pasienten puster normalt, eller til en lege overtar ansvaret.

Bureau-Ordnung

zur Beachtung des Personals

- I. Gottesfurcht, Sauberkeit und Pünktlichkeit sind die Voraussetzungen für ein ordentliches Geschäft.
- II. Das Personal braucht jetzt nur noch an Wochentagen zwischen 6 Uhr vormittags und 6 Uhr nachmittags anwesend zu sein. Der Sonntag dient dem Kirchgang. Jeden Morgen wird im Hauptbureau das Gebet gesprochen.
- III. Es wird von jedermann die Ableistung von Überstunden erwartet, wenn das Geschäft sie begründet erscheinen läßt.
- IV. Der dienstälteste Angestellte ist für die Sauberkeit des Bureau's verantwortlich. Alle Jungen und Junioren melden sich bei ihm 40 Minuten vor dem Gebet und bleiben auch nach Arbeitschluß zur Verfügung.
- V. Einfache Kleidung ist Vorschrift. Das Personal darf sich nicht in hellstimmenden Farben bewegen und nur ordentliche Strümpfe tragen. Überschuhe und Mäntel dürfen im Bureau nicht getragen werden, da dem Personal ein Ofen zur Verfügung steht. Ausgenommen sind bei schlechtem Wetter Halstücher und Hüte. Außerdem wird empfohlen, in Winterszeiten täglich 4 Pfund Kohle pro Personalmitglied mitzubringen.
- VI. Während der Bureau'sstunden darf nicht gesprochen werden. Ein Angestellter, der Zigarren raucht, Alkohol in irgendwelcher Form zu sich nimmt, Billardsäle und politische Lokale aufsucht, gibt Anlaß, seine Ehre, Gesinnung, Rechtschaffenheit und Redlichkeit anzuzweifeln.
- VII. Die Einnahme von Nahrung ist zwischen 11.30 Uhr und 12.00 Uhr erlaubt. Jedoch darf die Arbeit dabei nicht eingestellt werden.
- VIII. Der Kundschaft und Mitgliedern der Geschäftsleitung ist mit Ehrerbietung und Bescheidenheit zu begegnen.
- IX. Jedes Personalmitglied hat die Pflicht, für die Erhaltung seiner Gesundheit Sorge zu tragen, im Krankheitsfalle wird die Lohnzahlung eingestellt. Es wird daher dringend empfohlen, daß jedermann von seinem Lohn eine hübsche Summe für einen solchen Fall wie auch für die alten Tage beiseitelegt, damit er bei Arbeitsunvermögen und bei abnehmender Schaffenskraft nicht der Allgemeinheit zur Last fällt.

Zum Abschluß sei die Großzügigkeit dieser neuen Bureau-Ordnung betont. Zum Ausgleich wird eine wesentliche Steigerung der Arbeit erwartet.

Kontor-orden for 100 år siden

Må overholdes av personalet!

- I. *Gudsfrykt, renslighet og punktlighet er forutsetninger for en ordentlig forretning.*
- II. Personalet behøver nå bare å være tilstede på hverdager mellom kl. 6 om morgenen og kl. 6 om ettermiddagen. Søndagen tjener til kirkegang. Hver morgen er det et kort bønnemøte på hovedkontoret.
- III. Det ventes at enhver yter overtidsarbeide dersom forretningsgangen krever det.
- IV. Funksjonæren med den høyeste tjenestealder er ansvarlig for kontorets renhold. Alle læregutter og juniorer melder seg hos ham 40 minutter før bønnen og står til disposisjon også efter kontortidens slutt.
- V. Enkel påkledning er foreskrevet. Personalet må ikke opptre i lyse skinnende farver og må bare bruke ordentlige strømper. Kalosjer og frakker må ingen ha på seg på kontoret, idet personalet har en ovn til disposisjon. Unntatt når det er dårlig vær er halsskjert og hatter tillatt. Dessuten anbefales personalet om vinteren å bringe med 2 kilo kull pr. dag pr. person.
- VI. Det er forbudt å snakke i kontortiden. En funksjonær som røker sigarer, nyter alkohol i enhver form, besøker billardsalonger og politiske lokaler, gir foranledning til å trekke hans ære, sinnelag, rettskaffenhet og redelighet i tvil.
- VII. Det er tillatt å innta føde mellom kl. 11.30 og kl. 12.00. Men arbeidet må ikke innstilles av den grunn.
- VIII. Kundene og medlemmer av bedriftsledelsen må møtes med ærbødighet og beskjedenhet.
- IX. Hvert medlem av personalet har plikt til å sørge for bevaring av sin helse. I sykdomstilfelle innstilles lønnsutbetaling. Det anbefales derfor på det sterkeste at enhver av sin lønn legger en pen sum tilside for slike sykdomstilfelle og også for de gamle dager, forat han ikke faller almenheten til byrde når han ikke lenger kan arbeide eller hans arbeidskraft er svekket.

**Tilslutt understrekes hvor storslått denne nye kontor-orden er.
Som vederlag ventes en vesentlig stigning av arbeidsinnsatsen.**

(Arbeidsbestemmelser fra årene 1863 til 1872.)

Ærlig talt. Var «de gode, gamle dager» så gode?

A/S ALNOR – KARMØY

Et av de største aluminiumsverk i Europa

Her orienterer sivilingeniørene Sigmund Flo, Harald Hay og Rolf O. Johansen leserne litt om A/S Alnor, det største anlegget som Siemens Norge A/S hittil har utført.

Det er gledelig å se at alle de som arbeider med A/S Alnor har utvist et så enestående intimt og godt samarbeid på alle sektorer og at hver enkelt har gjort sitt ytterste for at alt skal bli så vellykket som mulig. Et levende bevis på hvilken betydning et godt samarbeid har.

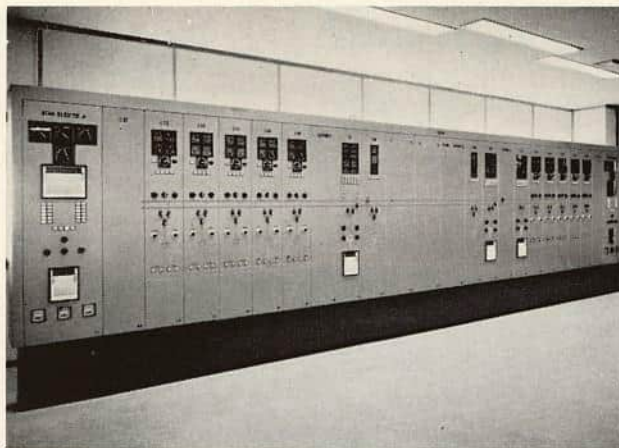
Som alle i vårt firma sikkert vet, fikk Siemens Norge A/S, som hovedentreprenør, oppdraget på praktisk talt alle elektriske installasjoner på A/S ALNOR Aluminiumverk, Karmøy.

Den samlede kontraktsum beløper seg til ca. 70 mill. kr., og dette representerer et av de største enkeltoppdrag som noe skandinavisk elektrofirma noengang har fått.

For å få et helhetsbilde, kan en ikke utelate energiforsyningen for et slikt stort prosjekt. Når en følger energiens vei fra den produseres til den for-

brukes på ALNOR's anlegg på Karmøy, må en starte i kraftverksprosjektet i Røldal-Suldal. Det er her bygget 5 kraftstasjoner med en samlet maskinkapasitet på 560 MVA. Alle kraftverkene styres fra felles kontrollrom på Nesflaten, hvor det også vil bli installert en datalogger til bruk for feilregistrering og eventuelt for skriving av driftsprotokoll.

For alle disse kraftanleggene har Siemens Norge A/S hatt oppdragene på kontrollanleggene, apparatanleggene, fjernstyringsutstyret samt store deler av 300 kV-anleggene.

Kontrolltavle.

Energien mates inn på 300 kV-samkjøringsnettet i Sauda koblingsstasjon, hvorfra A/S ALNOR igjen tar ut sin energi. Også for Sauda koblingsstasjon kommer Siemens Norge A/S inn som leverandør av store deler av 300 kV og 60 kV-anleggene.

Av den energien som produseres i Røldal-Suldal, og eventuelt andre kraftstasjoner, vil A/S ALNOR avta ca. 1600 gWh. Disse tallene vil tydelig vise at A/S ALNOR er endel av den såkalte kraftslukende industri i Norge. Disse store kraftmengdene brukes hovedsakelig til produksjon av råaluminium og dernest til foredling av aluminiumsprodukter. For produksjon av råaluminium blir det installert likeretteranlegg med en samlet kapasitet på ca. 300 000 kVA. For hjelpeanlegg og foredling av aluminiumsprodukter, er den installerte effekt ca. 50 000 kVA.

For produksjon av råaluminium er den sentrale del av de elektriske installasjoner uten tvil likeretteranleggene. Produksjonen av råaluminium skjer i 2 adskilte elektrolysehaller med hvert sitt likeretteranlegg. Likeretteranlegget for hver elektrolysehall er konstruert for en likestrøm på 140 000 A ved en likespenning på maksimalt 950 V. Hver for seg representerer de 2 likeretteranleggene noen av de største anlegg i sitt slag og er også den største samlede enkeltleveranse av silisiumlikerettere til nå i Vest-Europa.

Hvert likeretteranlegg består av 5 likerettergrupper à 28 kA og 950 V likespenning. Da det har vist seg ønskelig å øke badstrømmen, som i dag er ca. 120 kA, har vi nylig mottatt bestilling på 2 tilleggsgupper. Ferdig utbygd vil dermed hvert likeretteranlegg bestå av 6 grupper, hvorav 1 gruppe vil stå som reserve. Hovedkomponentene for 1 gruppe består av likerettertransformatoren og 4 likerettterskap som står i samme celle, og med 2 likerettterskap på hver side av transformatoren. I hvert

likerettterskap har man 102 silisiumceller med tilhørende sikringer. Disse er skrudd inn i vannkjølte kobberskinner. Tapsvarmen på ca. 75 kW pr. gruppe føres vekk i en vannkjøler. Forbindelsen til samleskinnene skjer med 4 aluminiumsskinner med tverrsnitt 10 x 30 cm. Hver gruppe kan skilles fra samleskinnene ved 4 dreieskillebrytere, hver på 16 500 A. Langs med transformatorcellene ligger samleskinneanleggene. Hver av de 4 samleskinnene er bygget opp av 5 enkelt-aluminiumsskinner med høyde 63,5 cm og bredde 12 cm, noe som gir et visst inntrykk av de dimensjoner det her er tale om.

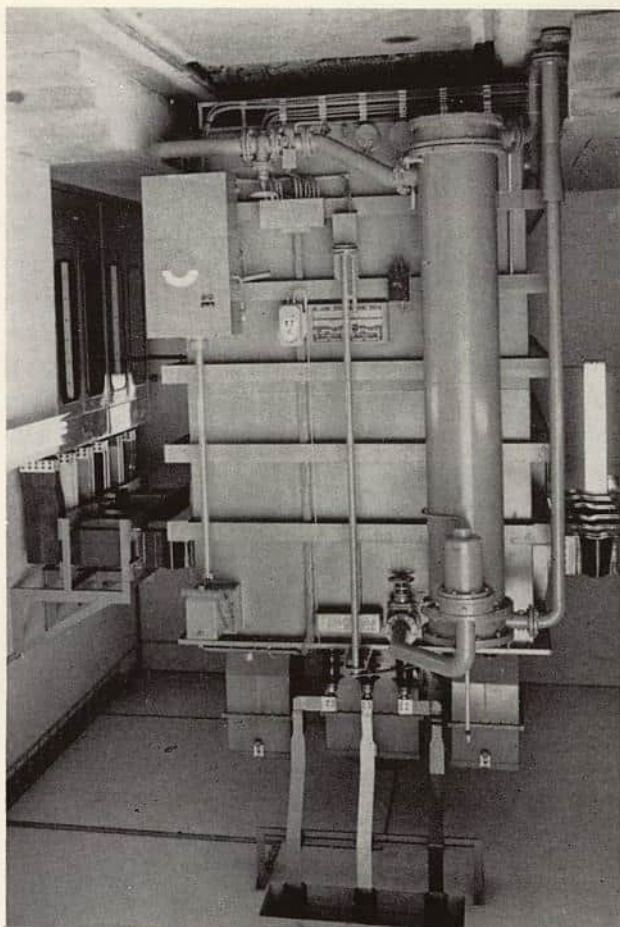
Tilsvarende solide skinneføringer føres så fra likestrømssamleskinnene frem til elektrolysehallerne, hvor alle aluminiumsovnene er koblet i serie.

Kombinasjonen av moderne halvlederelementer, vannkjølte likerettterskap og transformatorer, samt lukket ventilasjonssystem med luft/vannkjølere, gir en kompakt byggemåte av likeretteranlegget. Likevel er plassbehovet for likeretteranleggene med endel hjelpeanlegg et bygg med grunnflate ca. 93 x 11 meter.

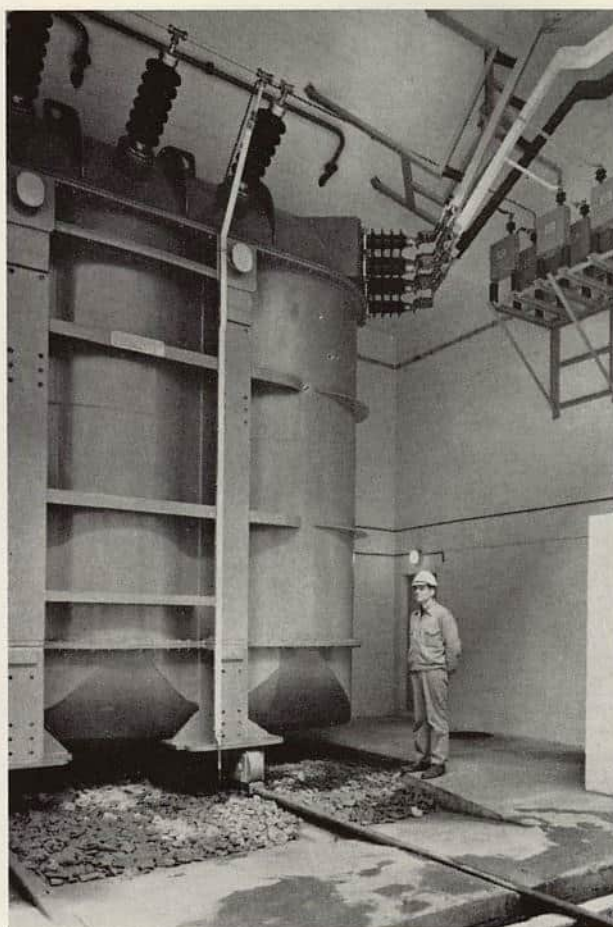
Et spesielt problem er de vannkjølte likeretterne. Kjølingen av selve likeretterne er utført med et lukket vannsystem med kjemisk rent og avjonisert vann, idet dette kjølevannet går direkte inn i spenningsførende anleggsdeler. De silisiumdiodene som anvendes i likeretteranleggene er hver for seg prøvet med en spenning på 2400 V likespenning, og det har derfor vært mulig å unngå seriekobling av diodene for å oppnå den høye likespenning som anlegget er konstruert for. Så vidt vi vet finnes i dag intet tilsvarende likeretteranlegg med så høy spenning uten seriekoblede dioder, selv om utviklingen i dag går meget hurtig fremover. De til sammen 40 likerettterskapene er alle produsert i Siemens Norge A/S's fabrikk i Trondheim. Da silisiumcellene med tilhørende spesialsikringer ikke produseres i Norge, er disse levert fra Siemens AG, Tyskland.

22 kV, koblingsanlegg for regulert spenning.

30.8 MVA likerettertransformator. Likeretterskap sees på høyre side.

En av de tre 148 MVA vannkjølte hovedtransformatorene. På veggen sees kondensatorer for overspenningsbeskyttelse.

Omkring disse 2 sentrale likeretteranleggene er det selvfølgelig nødvendig med en rekke store elektriske anlegg. I en naturlig rekkefølge vil vi i tur og orden kort behandle disse anlegg.

Som nevnt ovenfor, får A/S ALNOR sin energi fra 300 kV samkjøringsnettet over 2 stk. 300 kV-linjer fra Sauda koblingsstasjon. Energien blir tatt imot på Karmøy i et 300 kV-koblingsanlegg, som betegnende nok har fått oppnavnet «katedralen». Navnet kommer av at 300 kV-anlegget, som et av de få i verden, er bygget som innendørsanlegg. I samme bygg er hovedtransformatorene, kontrollrommet og dieselnødstrømsanlegget plassert, og samlet byggeflate er ca. 88 x 48 m. 300 kV-anlegget er bygget med rørsamleskinner av aluminiumsrør, 125/111 mm Ø. Aluminiumsrørene for samleskinnene ble forbøyd i fabrikken for å få mest mulig rette strekk mellom støtteisolatorene.

Rørsamleskinnene er hengt opp i taket i 300 kV-bygget ved hjelp av todelte støtteisolatorer av porselen.

Samtlige skillebrytere er av pantograftypen, også skillebryterne for linjeinntakene som har påbygde

jordkniver. I første omgang er det montert effektbrytere bare for transformatorene. Effektbryterne har en symmetrisk utkoblingsytelse på 11,5 GVA og er av trykkluft-fristråletypen.

P.g.a. overslagsrisiko, som følge av industristøv og saltbelegg på isolatorene, er alt porselen både for støtteisolatorer, måletransformatorer og brytere utført med ytre krypestrømsvei min. 6100 mm.

Distribusjonsspenningen både til likeretteranlegg og fabrikanlegg er 22 kV, og for nedtransformering fra 300 til 20 kV, er det installert 3 hovedtransformatorer, hver på 148 000 kVA. Transporten av disse transformatorene til anlegget kunne bare skje sjøveien ved hjelp av NVE's transportskip, m/s Vestkraft.

20 kV-anleggene er plassert i andre etasje i likeretterbygget med en mellomliggende etasje for kabelføringer og skinneføringer. Det er 2 hovedanlegg for 20 kV, ett for uregulert spenning for forsyning av likeretteranlegg og endel fabrikkforsyning og ett anlegg for regulert spenning for hjelpeanlegg og fabrikkforsyning.

20 kV-anleggene er for størstedelen utført som

prefabrikerte anlegg og montert sammen på stedet.

For nødstrømforsyning av kontroll- og hjelpeanlegg, er det installert et dieselelektrisk nødstrømsaggregat med ytelse 3300 kVA. Diesel-anlegget er helautomatisk og starter når nettspenningen faller ut. Leveransen omfatter komplett start-, overvåking- og kontrollutstyr med tanker, kjølevannsanlegg og trykkluftstartanlegg.

Selv om transformatorer, diesel og likeretterskap er vannkjølte, var det nødvendig med et omfattende ventilasjonsanlegg for å føre bort strålingstapene fra utstyret. Det ble her levert ventilasjonsanlegg for de to byggene med filtrering av luften p.g.a. støvfare. Ventilasjonsanleggene er videre basert på overtrykk i rommene for ikke å få inn ukontrollert ufiltrert ventilasjonsluft.

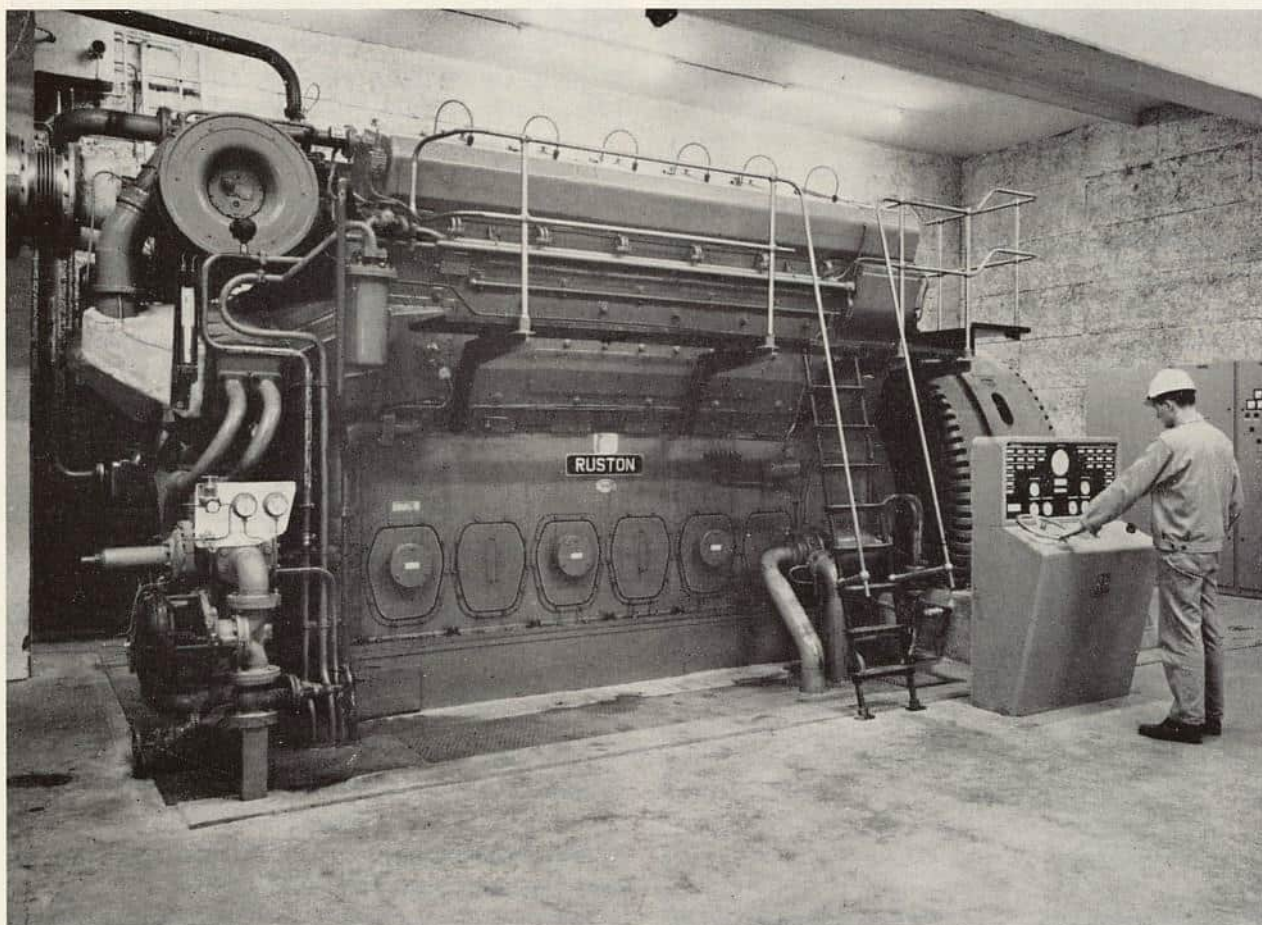
I Siemens Norge's leveringsomfang inngikk også de nødvendige kjølevanns- og sanitæranlegg for likeretterbygg og 300 kV-bygg, som bl. a. omfatter hovedledningsnett med doble 10' tilførselsrør og enkle 14' avløpsrør.

Alle vesentlige anleggsdeler styres fra et felles kontrollrom. Det er dessuten mulig med lokal sty-

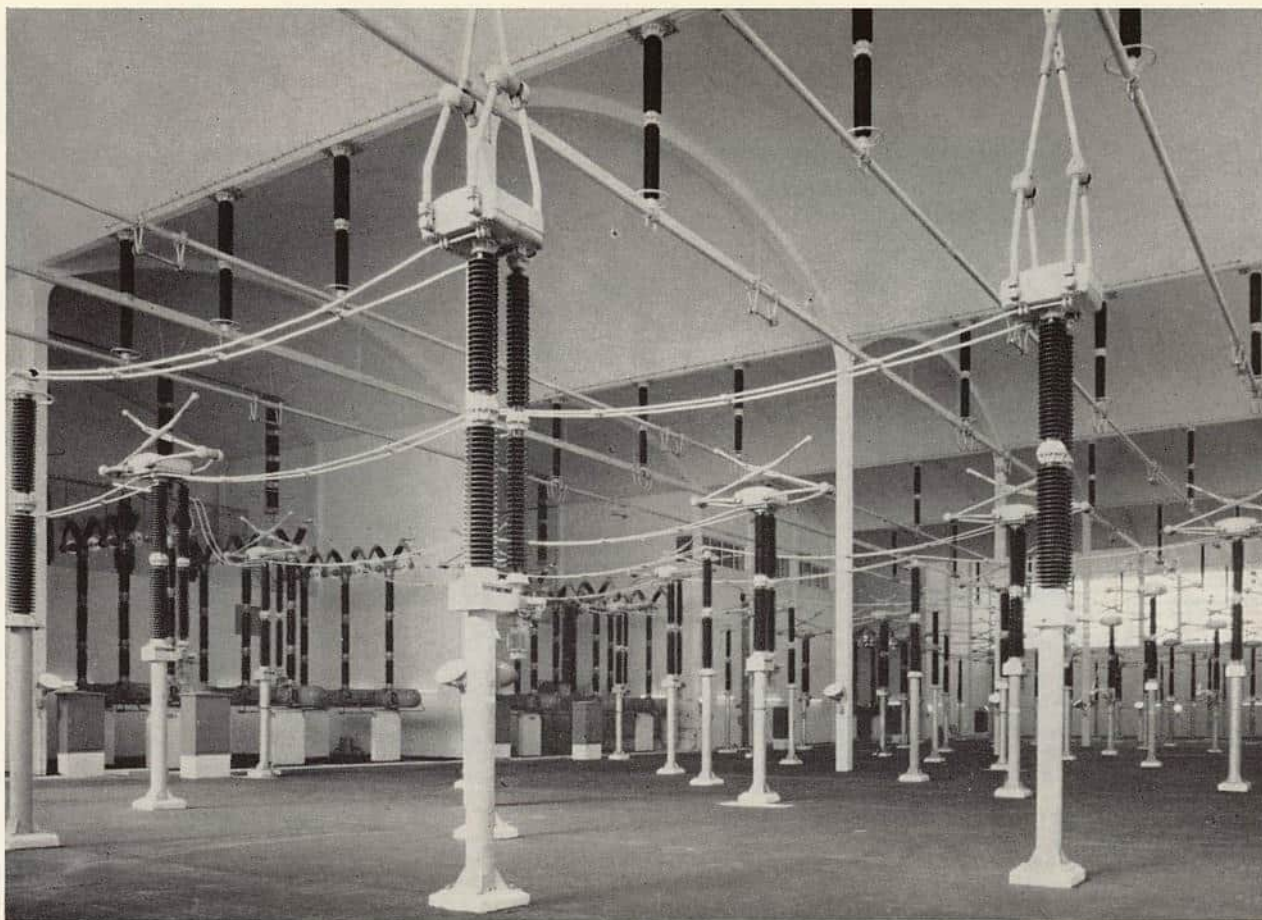
ring og kontroll i de respektive anleggsdeler, og likeretteranleggene kan dessuten styres fra formannskontorer i hver elektrolysehall.

Hjelpeanlegg og fabrikasjonsanlegg har som nevnt en installert elektrisk kapasitet på 50 000 kVA. Hjelpeanleggene er i det vesentlige benyttet til transport av råstoff og videre foredling av råaluminium. Disse omfatter, foruten de tradisjonelle anlegg som lys, ventilasjon og varme, et automatisk transportanlegg med sentral styring og overvåking. Transportanlegget omfatter transport av aluminiumoksyd fra kai til hovedsiloer og videre til dagsiloer mellom elektrolysehallene. Videre omfatter anlegget transport av nødvendig råmateriale til elektrodemassefabrikk for fabrikasjon av anode- og katodemasse. Katodemassen transporteres i form av briketter også til dagsiloer mellom elektrolysehallene. For dette anlegg har Siemens Norge levert og montert det komplette elektriske anlegg i samarbeid med et større engelsk firma. I denne forbindelse kan det være av interesse å nevne at anlegget omfatter bånd med lengde tilsammen ca. 2700 m.

Råaluminiumen fra elektrolysehallen føres inn i

Dieselaggregat 3300 KVA.

300 kV-anlegg «Katedralen».

støperiet, hvor den fylles i forskjellige typer ovner, hvor den forberedes for en videreførelse i fabrikkene, som for ALNOR's vedkommende omfatter trådtrekkeri, valseverk for plater og ekstruderingsverk for profiler. Dessuten blir endel av råaluminiumen støpt i barrer for eksport.

Foruten utelys for hele området, omfatter lysinstallasjonene, 2 ovnshaller hver med lengde 800 m, 300 kV-bygg, likeretterbygg, verkstedbygg, støperi, trådtrekkeri, valseverk, ekstruderingsverk, havnelager, administrasjonsbygg, laboratoriebygg, samt en rekke mindre bygninger.

For drift av disse anlegg, trengs en sikker og fleksibel distribuering av den elektriske energi. For ALNOR-anlegget har Siemens Norge levert 22 stk. fordelingsstasjoner som mates fra 20 kV hovedanlegget over 4 stk. ringkabelnett. Disse fordelingsstasjonene mater videre alle 3000 og 380V forbrukere.

For å gi et bilde av disse anleggs størrelse, kan

det være av interesse å nevne at Siemens Norge's leveranse omfatter ca. 400 km kabel av forskjellige typer, ca. 2300 lysarmaturer (samlet installert effekt 1 600 000 W) og ca. 1000 fordelingsskap.

Samlet antall transformatorer levert gjennom Siemens Norge var tilsammen 54 stk. med en samlet ytelse ca. 950 000 kVA. For transport av de større transformatorene fra Drammen til anlegget var det nødvendig å utarbeide en nøyaktig skipningsplan for i alt 7 turer med M/S «Vestkraft».

Da det gikk varmest for seg, hadde vi, inklusive folk fra underleverandører, i alt ca. 220 montører på anlegget.

Etter bestillerens ønske ble igangkjøringen forsert, og vi hadde derfor opptil 21 ingeniører, også inkl. personell fra underleverandører, i sving med kontroll og prøvekjøring.

For konstruksjon av ALNOR-anleggene, har vi tilsammen forbrukt 26 ingeniørår.

Elektroteknikerne feirer 50 år

Direktør Fritjof Heyerdahl fotografert i sitt hjem på Vinderen for endel måneder siden.

Norsk Elektroteknisk Forening har utgitt en meget interessant minnebok om foreningens stiftelse og virksomhet i tiden 1918—1968.

Boken, som på en utmerket måte er redigert av ingeniør Arvid Lippestad, er særdeles interessant og leseverdig og gir et oversiktlig bilde av denne forenings virksomhet og dermed et utsyn over elektrositetens utvikling i disse 50 årene.

Beretningen om foreningens stiftelse har stor interesse, så meget mer som vår gamle direktør F. Heyerdahl ved stiftelsen spilte en stor rolle.

Vi vil derfor her gjengi hva minneskriftet meddel:

Unnfangelsen.

Replikken er det levende innslag i enhver diskusjon mellom våkne hjerner, — og replikken har spilt en stor rolle også i vår tekniske historie. Det var den klassiske replikk om «Verdens største lyn» som innledet den norske industris historie, og det var en replikk av *direktør Fritjof Heyerdahl* som direkte ga startskuddet for NEF.

Det var etter et møte i Norsk Elektroteknisk Komité, hvor T. C. Holst hadde fremsatt forslag om ekspansjon i NEK's virke utadtil at Heyerdahls

replikk falt ved nachspillet: «Forslaget var utmerket — jeg savner bare at man ikke tok skrittet fullt ut og stiftet *Elektroteknisk Forening*.»

Om dette skriver T. C. Holst:

«Heyerdahls forslag ble besvart med de vanlige betenkeligheter. Senere på kvelden da motet var større og vanskelighetene mindre ble *Bache-Wiig, Bruun* og *Holst* enige om at Heyerdahl hadde sagt det forløsende ord, og beslutningen om Norsk Elektroteknisk Forenings stiftelse var fattet. Neste dag begynte arbeidet og tre måneder etter var foreningen satt ut i livet som en *fullt ferdig institusjon*.»

Dette var altså den interessante historie om denne betydningsfulle forenings stiftelse og virke gjennom 50 år.

Vi for vår del ønsker den Norske Elektrotekniske Forening lykke til i de år som kommer og gratulerer med den vellykkede jubileumsboken.

NEF sendte i anledning av sitt jubileum 50 vakre roser til direktør Heyerdahl, som han satte overmåte stor pris på, og som han også sikkert fortjente.
ek.

Siemens-foreningenes budsjettkomité's regnskap for 1967 og budsjettforslag for 1968

Først vil vi benytte anledningen til å takke firmaets direksjon for den økonomiske støtte vi har fått, slik at det har vært mulig å gjennomføre de forskjellige oppgaver som var satt som mål.

For sesongen 1966/67 var vårt samlede budsjettforslag på kr. 21 393,—, og fra firmaet fikk vi bevilget tilsammen kr. 21 768,— inkl. de beløp som var ubenyttet fra foregående sesong.

Av det nedenfor spesifiserte regnskap vil det fremgå hvor stort beløp som er bevilget, overført fra foregående sesong, benyttet og overført til neste sesong (67/68) for de forskjellige sportsgrupper, klubber og funksjonærforeningen.

Regnskap

1) Bandygruppen, bevilget	kr. 800.—	
Overført fra 1966	» 800.—	kr. 1600.—
a) Driftsomkostninger	kr. 640.—	
b) Nytt utstyr	» 0.—	kr. 640.—
Ubenyttet beløp overføres sesongen 67/68 ..	kr. 960.—	
2) Bridgeklubben, bevilget	kr. 400.—	
Overført fra 1966	» 100.—	kr. 500.—
a) Driftsomkostninger	kr. 0.—	
b) Premier	» 0.—	kr. 0.—
Ubenyttet beløp overføres sesongen 67/68 ..	kr. 500.—	
3) Fotballgruppen, bevilget	kr. 3000.—	
a) Driftsomkostninger	kr. 1768.—	
b) Nytt utstyr	» 1107.—	» 2875.—
Ubenyttet beløp overføres sesongen 67/68 ..	kr. 125.—	
4) I Funksjonærforeningen, bevilget ..	kr. 1200.—	
Overført fra 1966	» 811.—	kr. 2011.—
a) Utgifter i forb. med byggelag — Lørenskog	kr. 704.—	
b) Avsatt til reisefond	» 750.—	
c) Teaterforeningen	» 100.—	
d) Blomster etc.	» 85.—	kr. 1639.—
Ubenyttet beløp overføres sesongen 67/68 ..	kr. 372.—	
II. Funksjonærfesten, bevilget ..	kr. 5500.—	
Deltageravgift 101 stk à kr. 25 ..	» 2525.—	
Utlodning	» 294.—	kr. 8 319.—
Funksjonærfesten, utgift	» 10 154.—	
Underskudd, dekket av foreningens kasse	» 1 835.—	
5) Håndballgruppen, bevilget	kr. 2500.—	
Overført fra 1966	» 38.—	kr. 2538.—
a) Driftsomkostninger	kr. 989.—	
b) Innendørsserie 67/68 (fors.) ..	» 210.—	
c) Nytt utstyr	» 207.—	
d) Leie av innendørshall	» 1132.—	kr. 2538.—
6) Motorklubben, bevilget	kr. 600.—	
Overført fra 1966	» 1042.—	kr. 1642.—

a) Driftsomkostninger	kr. 0.—	
b) Verktøyfond	» 642.—	kr. 642.—
Ubenyttet beløp overføres sesongen 67/68 ..	kr. 1000.—	
7) Sportsklubben, bevilget	kr. 500.—	
Overført fra 1966	» 477.—	kr. 977.—
a) Driftsomkostninger	» 104.—	
b) Startkontingent og premier, skøyter, skyting og høstleker ..	» 523.—	
c) Leie av innendørs skytebane fra 1/9—31/12-67	» 350.—	kr. 977.—
8) Interskandinavisk bridgeturnering, bevilget	kr. 4000.—	
Ikke avholdt turnering	» 0.—	
Ubenyttet beløp overføres sesongen 67/68 ..	kr. 4000.—	

Budsjettforslag

På vegne av de forskjellige Siemens-foreninger fremsatte Budsjettkomitéen følgende forslag til budsjett for sesongen 67/68:

1) Bandygruppen	
a) Driftsomkostninger	kr. 1200.—
b) Vedlikehold av utstyr	» 400.—
Ubenyttet beløp fra 66/67	kr. 960.—
Det søkes om følgende beløp	» 640.—
2) Bridgeklubben	
a) Driftsomkostninger	kr. 250.—
b) Premier	» 250.—
c) Tilskudd til lokalleie	» 500.—
Ubenyttet beløp fra 66/67	kr. 500.—
Det søkes om følgende beløp	kr. 500.—
3) Fotballgruppen	
a) Driftsomkostninger	kr. 1350.—
b) Utskifting av utstyr	» 650.—
Ubenyttet beløp fra 66/67	kr. 125.—
Det søkes om følgende beløp	kr. 1875.—
4) I. Funksjonærforeningen	
a) Driftsomkostninger	kr. 1500.—
b) Ubenyttet beløp fra 66/67	» 372.—
Det søkes om følgende beløp	kr. 1128.—
II. Funksjonærfesten	kr. 6000.—
5) Håndballgruppen	
a) Driftsomkostninger	kr. 1300.—
b) Utskifting av utstyr	» 850.—
c) Leie av innendørshall	» 1662.—
Ubenyttet beløp fra 66/67	kr. 12.—
Det søkes om følgende beløp	kr. 3800.—
6) Motorklubben	
a) Driftsomkostninger	kr. 1000.—
b) Verktøyanskaffelser	» 500.—
Ubenyttet beløp fra 66/67	kr. 1000.—
Det søkes om følgende beløp	kr. 500.—

7) Sportsklubben	
a) Driftsomkostninger	kr. 150.—
b) Startkontingent ski, skøyter og skyting	» 350.—
c) Høstleker og skirenn	» 500.—
d) Leie av innendørs skytebane fra 1/1—31/5-68	» 435.—
e) Nytt utstyr til skytegruppen	» 1275.— kr. 2710.—
Det søkes om følgende beløp	kr. 2710.—
8) Interskandinavisk bridgeturning	kr. 4000.—
Ubenyttet beløp fra 66/67	» 4000.—
	kr. 0.—

Det søkes ikke om tilskudd.

Av ovennevnte tall vil det fremgå at budsjettet tilsammen utgjør et beløp på kr. 24 122,—, hvorav kr. 6 969,— er ubenyttet beløp fra foregående sesong, og det ble søkt om ny bevilgning på tilsammen kr. 17 153,—.

Til dette budsjettforslag har vi fra direksjonen fått et meget positivt svar for de aktive gruppers vedkommende. Når det gjelder funksjonærfesten så kjenner vel de fleste til at Siemens «tenåringsfest» ble arrangert i år som en fest for alle ansatte med over 5 års ansiennitet, og for de gifte var også ekte-maken innbudt. Av denne grunn ble det ikke gitt bevilgning til funksjonærfesten, men tilskuddet til funksjonærforeningen ble øket til kr. 4 000,—.

Det ble gjort med særlig tanke på å trekke de «ikke festberettigede» inn i aktivitet som kan fremme samholdet innen firmaet.

Når det gjelder posten Interskandinavisk Bridgeturning så er det ubenyttede beløp fra foregående sesong foreløpig trukket inn, men med tilsagn om ny bevilgning når dette blir aktuelt.

Om driften i den foregående sesong kan vi berette følgende:

Bandygruppen. I likhet med i 65/66 ble det heller ikke i 66/67 avklaring i løpet av sesongen idet noen kamper måtte utsettes til kommende vinter (67/68). Laget spilte seg i fjor opp i 1. divisjon og har i sin første sesong i denne divisjonen hittil vunnet alle sine kamper. Interessen er stor, og gruppen arbeider meget godt. Det er ca. 20 spillere å velge ut laget av. De vil fortsette innendørstreningen på Sagene skole og håper også på å få tildelt en treningskveld på Valle Hovin når den blir islagt.

Bridgeklubben har ikke vært aktiv i siste sesong og således ikke benyttet de bevilgede penger. I disse dager er det sendt ut innbydelse til ny spillesesong. For å forsøke å øke interessen vil klubben skaffe seg et mer sentralt og bedre egnet lokale, og ber derfor om støtte til de økede utgifter.

Bridgeklubben har heller ikke arrangert den påtenkte interskandinaviske bridgeturning, men

vil ta dette opp igjen i kommende sesong. Vi ber derfor om at det tidligere bevilgede beløp, kr. 4 000,—, kan overføres til 67/68.

Fotballgruppen. Laget som i fjor spilte seg opp i 1. divisjon, har spilt 11 seriekamper med 4 seire, 3 uavgjorte og 4 tap som gir 11 poeng. Derved ligger laget midt på tabellen og har sikret seg kontrakt i 1. divisjon til neste år (1968).

Da seriekampene tildels har vært meget harde har gruppen arrangert en del privatkamper innimellom, hvor motstanderne har vært enklere og hvor sjansene til seier var større. Vi tror dette har vært et heldig og psykologisk riktig trekk av lederne. Tilsammen har laget spilt 25 kamper og det er benyttet 24 forskjellige spillere.

Interessen er meget stor, men p.g.a. Alnoranlegget har det ofte vært vanskelig å stille fullt lag.

Treningen har foregått på Sagene skole og på Voldsløkka. De har fornyet kontrakten med Sagene skole om leie av gymnastikksalen, og treningen her vil som i fjor være åpen for alle interesserte i Siemens.

Funksjonærforeningen har som tidligere tatt seg av forskjellige arrangementer for sine medlemmer, bl. a. funksjonærfesten og i den siste tid også bygge-lagsprosjektet på Lørenskog, idet styret har utpekt Helge Paulsen til å bearbeide sakene. Foreningen regner imidlertid med at deres engasjement ikke skal vare lenger enn til at et interim-styre for et stiftende borettslag er valgt. Dette regner de med vil kunne skje i den aller nærmeste fremtid. Foreningen håper også på å kunne arrangere en tur til Alnoranlegget og vi forstår det slik at foreningen har kontaktet firmaet i anledning denne sak og at de har fått tilsagn om økonomisk støtte. Budsjett-komiteén har derfor ikke tatt denne turen med i budsjettfor-slagene.

Håndballgruppen. Gruppen klarte ikke å stille damelag i denne sesong, men herrelaget har deltatt både i innendørs- og utendørsseriene. I innendørs-serien gikk laget til topps i avdelingen og rykket opp i 2. divisjon. I utendørsserien vil laget sannsynligvis ende midt på tabellen og vil fortsatt spille i 2. divisjon til neste år. Laget har også spilt en rekke treningskamper i løpet av året og tilsammen har de benyttet ca. 20 forskjellige spillere.

Da laget ikke kunne benytte Sagene skole til håndballtrening måtte de se seg om etter annet treningslokale. De var heldige og fikk leiet bane i Bygdøhus en gang i uken, og det er vel denne innendørstreningen som har gitt grunnlaget for oppryk-kingen til 2. divisjon innendørs.

Oppslutningen om treningen har vært meget god og gruppen har derfor tillatt seg å fornye kontrak-

ten med Bygdøhus i håp om å få innvilget det nødvendige beløp. De håper også på å få anledning til å anskaffe et sett nye nylon-trikotdrakter.

Motorklubben har heller ikke i år sett seg i stand til å arrangere det planlagte billøp, men håper at dette kan ordne seg til neste år. De ber derfor om at det ubenyttede beløp kan overføres til kommende sesong.

Klubben har i dag 124 betalende medlemmer.

Sportsklubbens regnskap og budsjett er i år preget av at det er kommet nytt liv i skyttergruppen. Vi har deltatt på skytingens dag hvert år, så interesse har det vært, men inntil i våres har vi manglet en som var villig til å drive gruppen. Sportsklubben fikk da kontakt med Egil Pettersen og vi ble enige om at hvis han kunne påvise en større interesse for denne grenen enn hittil ville han kunne regne med økonomisk støtte fra klubben. Undertegnede hadde til oppbevaring tre Kragere med 6,5 mm konkurranse-løp og to med kaliber 22-løp, som alle tilhører og er registrert på Sportsklubben. Første interesse-måling resulterte i at 48 meldte seg og grunnlaget for gjenoppsettelse av gruppen burde være til stede. Av Sportsklubbens inneværende budsjett var det disponibelt et beløp som vi derfor har tillatt oss å benytte som forskudd på leie av innendørs skytebane for kommende sesong. Banen som tilhører Østmarka HV-område 02502, er i kjelleren i HV-huset, Smalvollveien 8 på Bryn. (Veien går under den nye Tveitabroen.)

Banen har seks standplasser og er bl. a. beregnet for skyting med kaliber 22, long rifle. Vi har banen fra kl. 18.00 til kl. 22.00 hver tirsdag.

For å utnytte banen bedre søker derfor Sportsklubben på gruppens vegne om tilskudd til innkjøp av tre nye geværer à kr. 625,—. Vi regner imidlertid med å selge de tre geværene med 6,5 mm løp og håper på å få ca. kr. 200,— pr. stk. Denne inntekt er tatt med i budsjettet. Det hyggeligste hadde jo vært å slippe å selge disse, da det jo før eller senere vil bli aktuelt å delta i konkurranse på 100—300 m.bane.

Spørsmålet om innkjøp av eventuelle nye geværer vil i alle tilfelle bli tatt opp til vurdering etter firmaets svar på vår søknad. Ved skytingen vil deltagerne selv betale ammunisjon og skiver, mens gruppen vil betale startkontingent ved eventuelle konkurranser.

Det gleder oss å kunne fortelle at den økonomiske hjelp firmaet har ydet har bidratt til å øke fritidsaktiviteten blant de ansatte. Dette gir seg også utslag i de rent sportslige resultater som er oppnådd, slik at vi neste år deltar i bedriftsturneringene med

Funksjonærforeningens nye styre

Aage Runsjø.

Formann: Aage Runsjø. N.formann: Helge Paulsen. Sekretær: Grete Kjeller Johansen. Kasserer: Ole Alfstad. Styremedlemmer: Reidar Hagetrø og Oskar Midbøe. Varamenn: Einar Næss og Rolf Hermansen.

— Mange takk, kaptein, men jeg foretrekker å være her.

håndball i 2. divisjon, og med bandy og fotball i 1. divisjon.

For budsjettkomitéen:

P. Bakken, formann
sign.

O. Eriksen, sekretær
sign.

SIEMENS NORGE A/S, BERGEN, BESØKER VOSS

Vi regner med at ikke alle kjenner Voss og tar derfor med noen opplysninger fra et leksikon:

Voss, herred i Hordaland, dannet 1/1 1964 ved sammenslutning av herredene Voss, Vossestrand og delvis Evanger. 1 815,7 km² og 13 681 innbyggere i 1967. Det sentrale i herredet er landet omkring Vangsvatnet med det bymessige stedet Vossevangen. Voss er sentrum for turisttrafikk og vintersport med skiheiser og den kjente hoppbakke Bavallen.

Den 23/4 1968 ble der holdt møte på Fleischers

hotel med ca. 30 deltagere, som var innbudt fra bedriftene og elektrisitetsverkene i Dalekvam, Hardanger og Voss. Tre foredrag av fagingeniørene G. Hansen, A. Skjæveland og A. Risberg ble mottatt med stor interesse.

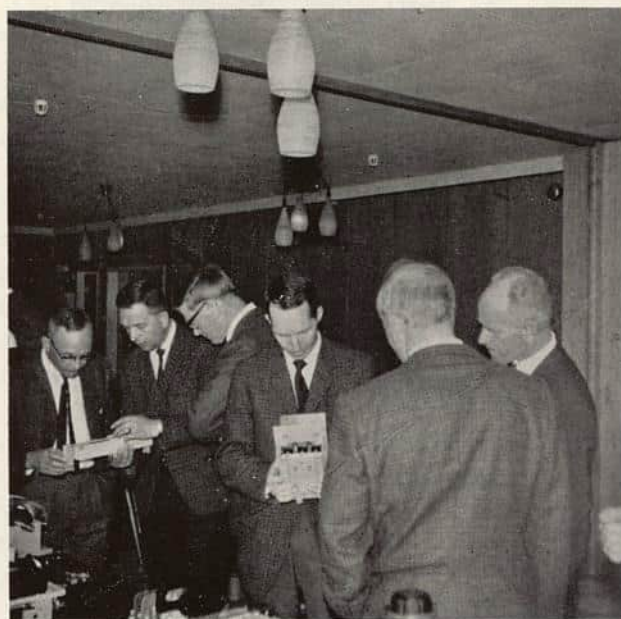
Om kvelden var deltagerne samlet til en hyggestund på Dalane Fjellstove, som ligger ca. 15 km fra Voss. Der var nesten 100 % oppslutning om arrangementet om kvelden, som sett fra vår side var svært vellykket.

Ingeniør G. Hansen demonstrerer og holder foredrag om høyspenning lastbryter.

Ingeniør A. Skjæveland under foredraget om startapparater.

Salgssjef Gismervik og salgssrepr. Langhelle demonstrerer.

Ingeniør Risberg diskuterer materiell.

Nytt fra arkivfronten

Siemens Norge A/S har nå fått utarbeidet en felles nøkkel for sakarkiv. Ved S/T har man allerede tatt den i bruk i forbindelse med opprettelsen av et sakarkiv. S/O vil få sitt eller sine sakarkiv på basis av den felles arkivnøkkel så snart forholdene ligger til rette.

Ved de ulike organisasjoner og bedrifter legges det for tiden ned et stort arbeid for å oppnå en bedre service fra arkivene. Disse tilføres en stadig økende mengde arkivalier både volummessig og innholdsmessig. Når så arkivene er bygget ut fra andre forhold, blir det i mange tilfelle nødvendig å innføre nye arkivsystemer for å finne frem arkivaliene på en hurtig måte når det blir spørsmål etter dem.

Det er ingen enkel og rask sak å utarbeide en ny arkivplan. Det er ikke uvanlig at dette arbeid kan strekke seg over år. Derfor forsøker man å løse dette problem sentralt ved å konstruere rammeplaner for sakarkiv og fagarkiv innenfor beslektede organisasjoner o. l. Et slikt eksempel har vi i den arkivplan som Norges Teknisk-Naturvitenskapelig Forskningsråd har utarbeidet for bruk ved de forskjellige forskningsinstitutter som kommer inn under rådets arbeidsfelt. Et annet eksempel er Rasjonaliseringsdirektoratets arkivnøkkel for departementene. Ulempen ved slike nøkler er at disse må gjøres så veldig omfattende for å dekke de vidt forskjellige behov som de ulike institutter, departementer etc. har. Derfor blir ikke slike nøkler fullt utarbeidet, men bare for de områder (saker) som er felles for alle som nøklene er ment for. Man overlater med andre ord den videre utarbeidelse til de enkelte.

Sakområdet innen S/N er ikke større enn at vi har fått eller vil få alt med i arkivnøkkel. Derimot er ikke hvert område spesifisert i den grad at nøkkel tilfredsstiller alle medarbeidere i firmaet. En videre utbygging kan og vil finne sted. Det er meningen å ta disse spesifikasjonene med i egne sirkulærer eller hefter som de interesserte vil få. Forslag til slike spesifikasjoner mottar de respektive arkivarer med takk. Vår arkivnøkkel, som er bygget ut etter desimalsystemet, skal være praktisk for alle som skal benytte seg av den. Det er derfor kuttet midt på treet ved at den med få unntak bare er bygget ut inntil tredje siffer.

Arkivorganisasjonen som vi har valgt er den som går under navnet «desentralisert arkiv med sen-

tral ledelse». Med den sentrale ledelse skulle vi bli sikret en ensartet arkivordning der dette er ønskelig. Dessuten vil vi få et sted hvor det finnes en oversikt over hvor de forskjellige saker er arkivert idet det forutsettes at én sak bare arkiveres ett sted innenfor de respektive avdelingskontorer. Der vil man også etter hvert skaffe seg den nødvendige oversikt over hvor arkivaliene befinner seg også fra perioden før arkivnøkkel ble tatt i bruk.

Arkivets oppgave er å ta hånd om de arkivalier som det blir tilført og som arkivet finner arkivverdig på en slik måte at det kan løse sin primæroppgave, nemlig å finne igjen arkivaliene når medarbeiderne senere trenger dem. Denne oppgave må arkivaren nødvendigvis løse i nært samarbeid med medarbeiderne. Uten et slikt samarbeid som må være aktivt fra begge sider, kan ingen gjøre seg forhåpninger om et tilfredsstillende arkiv selv på lengre sikt.

Når vi har tatt skrittet til å utarbeide en arkivnøkkel for sakarkiv er det mer i erkennelse av at dette er nødvendig fra nå av enn på grunn av vanskeligheter som vi har hatt og som skyldes manglende arkivplan. Firmaet vokser og nye medarbeidere kommer til. Det blir da etter hvert stadig vanskeligere å orientere seg om det som har passert før med den måten vi har løst arkivproblemet på hittil når det gjelder sak/fag. Det er riktignok medarbeidere som hver på sitt felt eller på sin arbeidsplass har ordnet med en tilfredsstillende arkivering for seg selv, men dette er ikke ensbetydende med at man har funnet frem til den optimale løsning for firmaet. Dertil kreves at andre også om nødvendig må få kjennskap til og dra nytte av disse arkivalier.

Ved et aktivt samarbeid skal vi innen overskuelig fremtid få til et arkiv som kan være til god og uvurderlig hjelp.

K. P.

Ved legeundersøkelsen av fabrikkpersonalet ved en elektrisk fabrikk spurte legen en ung pike:

- Og hva gjør De da, frøken?
- Motstand, svarte piken.
- Bra, svarte legen, De kan fortsette med det.

Studiereisen til Siemens – Tyskland

15.3. – 24.3. 1968

En av deltagerne, *Henning Goborg*, forteller her om den vellykkede turen.

Deltakerne samlet i St. Quirin am Tegernsee.

1. Schmidt, Tyskland. 2. Kjell Jensen, Oslo. 3. Henning Goborg, Oslo. 4. Harry Anker Olsen, Oslo. 5. Marie Stensen, Trondheim. 6. Max Gebauer, Tyskland. 7. Torill Maagerø, Oslo. 8. Gerd Haugland, Oslo. 9. Arvid Weisæth, Trondheim. 10. Hanna Fisknes, Trondheim. 11. Johan Rønsberg, Trondheim. 12. Olaf Torheim, Bergen. 13. Lauritz Flaaseth, Oslo. 14. Knut Thanem, Trondheim. 15. Gunnar Djuve, Stavanger. 16. Olli, Tyskland. 17. Steinar Bøe, Bergen. 18. Harry Torp, Trondheim. 19. Bjarne Hofstad, Trondheim. 20. Fridtjof Saasen, Trondheim. 21. Alf Vamnes, Oslo. 22. Rolf Amble, Oslo. 23. Erik Nordberg, Oslo. 24. Alf Rande, Trondheim. 25. Inge Dag Bjørntvedt, Oslo. 26. Thor Løkke-Sørensen, Oslo. 27. Finn Hermansen, Oslo. 28. Arne Tandberg, Trondheim. 29. Einar Brockstedt, Oslo.

De fleste av oss Siemens-folk har vel i årenes løp undret oss over hvorledes de elektriske artiklene som vi daglig arbeider med blir framstilt, og de av oss som kanskje ikke direkte er i kontakt med et eller annet produkt har sikkert ofte hatt lyst til å vite hvordan det er ved Siemens i Tyskland og hvorledes våre tyske kolleger er og under hvilke forhold dette store konsern med alle sine store verker, forsøkssentre og administrasjonsbygninger drives.

Det var dette denne studiereisen skulle gi oss et innblikk i. Atter var 25 heldige funksjonærer plukket ut og funnet verdige til en slik informasjonsreise. De fleste hadde tilbrakt den beste tid av sitt liv i Siemens Norge A/S, og så nå fram til den store opplevelsen å besøke moderfirmaet med forventning.

Til tross for at jeg har bestemt meg for å beskrive reisen på en seriøs og kortfattet måte, må jeg nesten få nevne at allerede reisen nedover artet seg nærmest som en eneste lang fest. Allerede første møte med deltagerne fra Bergen, Stavanger og Trondheim viste at vi hadde funnet den riktige og hyggelige tonen. Selv etter mangfoldige år i firmaet visste jeg faktisk ikke at det var så mange hyggelige kolleger der, og stemningen ble ikke mindre da det ut over kvelden og natten myldret av friske nybakte flystewardesser på båten vår. Da det også viste seg at M/S «Prinsesse Ragnhild» var behørig utstyrt med et førsteklasses mannskap som gjorde sitt ytterste for at vi skulle trives ombord, da kan sjøfartsnasjonen Norge

10 liter øl på deling i Nürnberg.

med rette være stolt av sin flåte. Salongen var som en drøm, da vi etter å ha gasset i oss en velsmakende kalkun, gjorde vår entre under smektende toner fra et sydlandsk orkester. Endelig kunne forblåste vestlendinger, dypfrosne trøndere og surgufsne Oslovikinger utfolde seg med grasiøse steg eller livslystne indianerhyl.

— Men, turen skulle jo ikke akkurat bare være en dans med roser. Vi var nå bokstavelig talt rystet sammen til en veltrimmet studiegjeng som med appetitt og forskertrang begav seg Siemenswerkene i møte. En ti-timers reise med buss og tog gikk greit unna, og vi fikk rikelig tid til å utveksle erfaringer og meninger underveis. —

Vi ble standsmessig innlosjert i et herskaps hus i St. Quirin am Tegernsee. Dagen etter var det søndag og i et nydelig påskevær hadde vi en flott tur til Salzburg i Østerrike.

Så kom da vår første «arbeidsdag». Første mål var omvisning hos Siemens i Hofmannstrasse i München. Først en kort orientering og senere foredrag og demonstrasjoner av fjernskrivere og telefoner i alle mulige utgaver og med de siste tekniske finesser. Ja, man kunne til og med nøye seg med å peke på nummeret på apparatet og man hadde forbindelsen. Man kunne gå omkring i rommet og snakke uten å holde i noe telefonrør, og stemmen

Den tyske lederen Max Gebauer.

Tyrolerfest og forbrødring i Schweiger Alm.

til den man snakket med kunne komme tilsynelatende fra løse luften d.v.s. høyttaleren kunne ligge skjult i tak eller vegger. Senere så vi også fotos av telefoner med fjernsyn av den man snakket med. Vi så også fjernstyring av spor og penser på en elektrisk jernbane. Alt klaffet som et mirakel, fullstendig nøyaktig og mange ganger med en presisjon som ingen menneskehjerne kunne styre. Våre guider kjente sitt område til minste detalj, og selv de vanskeligste tekniske beskrivelser ble så fengslende og festlig beskrevet at vi ble mektig imponert helt fra første stund.

Etter middagen i kasinoet besøkte vi biblioteket hvor man låner ut ca. 300 000 bøker pr. år til de ansatte. Det var bøker i alle kategorier og selvfølgelig en stor prosent fagbøker, da man satte meget inn på at de ansatte ville perfeksjonere seg. I gjestekasinoet får de ansatte kjøpt en 3-retters middag for DM 1.— eller DM 1.50 etter valg.

Vi gikk så under kyndig veiledning av herr Turner gjennom Werner-von-Siemens-Institut i Prannerstrasse 10, München. Han hadde oversikt over omtrent alt som de forskjellige Siemenswerk har fremstilt i alle de forløpne år og helt fram til det nyeste nye, og han ba oss bare skrive til ham hvis vi noen gang skulle ha problemer eller om vi ville vite mer om eventuelle ting som han ikke rakk å snakke om. Du verden for en viten han måtte gå omkring med.

Neste post på programmet var Apparatewerk München. Her ble også omvisningen foretatt etter et innledningsforedrag med lysbilder. Som vanlig var det en meget dyktig mann med høy teknisk utdannelse som foresto dette, men da alle disse introduksjoner alltid foregikk på løpende bånd og i hastverk ble det aldri anledning til å merke seg hva disse høykvalifiserte herrer het. Vi sto alltid impo-

nert og lyttet — dette var som om selve begrepet Siemens talte til oss.

Den påfølgende omvisning ga oss en oversikt over produksjonen av trykte kretser, thyristorer, transistorer og tusener av andre deler som ble behandlet og kontrollert av maurflittige damer, og kontrollapparatene kontrollerte hver eneste liten del. Det var til og med mikroskopiske artikler som bare damer med kraftige lupar kunne behandle, og dette var så anstrengende at de kun kunne utføre et slikt arbeid i max. 3 år, hvorefter de aldri mer måtte gjøre et slikt krevende arbeid. Det ble lagt stor vekt på at ingen del eller komponent måtte forlate Siemens uten at kontrollen hadde funnet den fullt i orden.

Neste post var Forskningssettret og SSW-Verwaltungsgebäude i Erlangen. Her skulle vi i sannhet betre den høyere vitenskapens hellige haller. En kjempe av en mann, som ble forestilt for oss som professor Otto, holdt et meget interessant foredrag for oss, og viste oss senere rundt.

Denne verden av teknikk og forskning måtte være i stand til å kunne mestre et hvert problem. Her kunne det framstilles store ting som lytteapparater med 30 meters diameter og noe så lite som et hull på en tusendels millimeter og silisium med en renhet på 99.9999 %. Silisium har en verdi som ligger tre ganger så høyt som gull.

Etter å ha vandret i disse høyere sfærer en stund var det deilig å synke ned i en liten koselig forsøks-teatersal hvor ing. Bergfeld introduserte et herlig spill med lys, farger, musikk og kontentum. Disse kunne programmeres på hullkort og også betjenes manuelt. Så virkelighetsnært var det hele at vi ble rent trollbundet av denne fargeprakt som viste hele døgnets farger og blandet disse sammen med storm, torden, vind og morgenstemning i blid fred.

Avskjedsfest i Blockhaus Nikolskoe i Berlin.

Humøret var hele tiden på topp.

Etter disse anskuelighetsundervisninger var det vel ingen som var i tvil om at Siemens ville kunne være i stand til å skape alt innen den elektrotekniske verden. Allikevel våget vi hoppet til selveste Berlin-Siemensstadt hvor vi fikk en velkomsthilsen i Sitzungssaal ved den sentrale ledelse. Hvis jeg for 27 år siden — ja også senere forresten — hadde hørt at jeg skulle komme til møte med disse herrer i selveste hovedkvarteret til Siemens, så ville jeg ansett det som en usannsynlig drøm. Og så viste det seg altså at når man endelig sitter der rundt det store bordet mens selveste Werner von Siemens og Johann Georg Halske stirrer ned på oss fra hvert sitt maleri, så virker det faktisk ganske vanlig og hverdagslig, men så har vi jo også mange år bak oss i konsernet og det forekommer jo ofte at disse herrer blir brukt som en verdig bakgrunn på trykksaker og konferanserom, slik at vi kan bevare den vitenskapelige atmosfære og det fellesskap som Siemensfolk gjerne får ved å arbeide i dette miljø. Det var riktig koselig å komme i kontakt med ledelsen der nede og få en liten prat.

En omvisning i Schaltwerk og Dynamowerk hørte også med til programmet. Det var store og imponerende saker og våre medbrakte teknikere og ingeniører studerte med falkeblikk hver interessant detalj og stilte ofte spørsmål enten til guiden eller direkte til fagarbeideren eller de tekniske bearbeidere.

Så var vi ved reisens ende, rike på erfaringer og inntrykk og med sikker og god følelse av at vi var blitt godt tatt imot over alt, og med det gledelige faktum kunne vi vende hjem til Norge at vi av ledelsen og kollegene i Tyskland ikke blir ansett som en mindre betydningsfull minoritet innen Siemens, men at vi på likefot med dem kan samarbeide som gode kolleger og til enhver tid søke kontakt, råd og veiledning hos funksjonærene der. De vil med glede stå til disposisjon.

Dette ble særlig lagt vekt på av vår eminente og taktfulle tyske reiseleder Max Gebauer ved hans avskjedstale i Blockhaus Mikolskoe i Berlin. Han sa blant meget annet at samarbeidet mellom de ansatte i Siemens i de 83 nasjoner hvor Siemens er representert er så godt utviklet at det på mange måter virker mer effektivt enn De Forente Nasjoner. At Siemens-organisasjonen faktisk er den eneste i verden som virker helt ut tilfredsstillende mellom de nasjoner hvor Siemens eksisterer.

Vi skylder vår nye venn Gebauer en stor takk for hele hans reiseopplegg og festlige innsats under hele reisen enten det gjaldt tekniske informasjon, intern hygge, tyrolerfest i Schweiger Alm, allsang, sightseeing og mye annet. Han var det nødvendige midtpunkt og han bød på så mange overraskelser at vi alltid ble holdt i ånde. Likeledes må vi rette en hjertelig takk til vår egen ledelse som sendte oss ut på denne reisen. Vi er ikke i tvil om at den også vil være til fordel for firmaet når vi nå med våre rike erfaringer skal fortsette vårt virke hjemme i Norge.

ALVOR

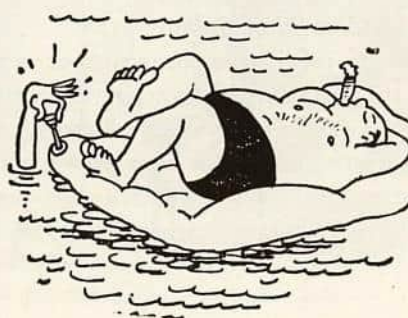
I en dansk avis fant vi følgende annonse:

«Ung mann søker etter en ung dame eller enke med formue, for senere ekteskap. Ingen spøk, takk. Det er snakk om alvorlig pengemangel.»

JEG MÅ JO HA LYS

Et halvt år etter at man med store omkostninger hadde greid å bringe elektrisiteten frem til en meget avsidesliggende gård i Inverboyndie i Skottland, konstaterte man at husets 85 år gamle beboerske ikke hadde brukt strøm mer enn for femti øre.

— Jeg har ingen ting imot elektrisiteten, sa den gamle damen. Jeg pleier faktisk å skru på lyset litt hver aften, så vidt at jeg ser å tenne på parafinlampene. For dem kan jeg aldri unnvære. Jeg må jo ha lys, ikke sant.

Siemenslaget i Trondheim.

Det er en imponerende liste som nå foreligger over Siemenslagets tillitsmenn for 1968. Det vil føre for langt å ta med alle 50—60 tillitsmenn som bekler 60—70 verv i alt.

Vi tar med styret som består av:

Hans Hagset, formann, Per Bye, sekretær, Anne Lise Vikan, kasserer, Raymond Berg, Helge Bjerkan, Aage Amundsen og Torstein Vanebo, styremedlemmer.

For å få et lite inntrykk av hva Siemenslaget egentlig driver på med tar vi også for oss de ulike komitéer eller aktiviteter:

Bedriftsgymnastikkomité — 6 medlemmer med 17 instruktører. Fotball — 2 herrelag. Håndball — 2 herrelag, 1 damelag. Orientering. Skyting og skiskyting. Svømming. Tennis. Bordtennis. Idrettsmerkeprøver. Bridge. Sjakk. Bedriftsorkester, kor. Plastbåtbygging. Motorklubb. Skikomité. Hyttekomité. Festkomité. Barnefestkomité. Teknisk komité — foto, stereogruppe.

Dessuten er det valgkomité og revisorer ved siden av at laget har utnevnt sine representanter i bedriftsidrettskretsen (orienteringsutvalg, håndballutvalg, helsesportutvalg).

Som formannen sier i sin årsberetning kan man ikke regne med like stor oppslutning om alle aktiviteter. Det er heller ikke målet. Derimot er det ønskelig å skape så mange ulike aktiviteter at flest mulig kan få anledning til å engasjere seg der de føler seg hjemme. Dette er nok også en grunn til at Siemenslaget kan skilte med 350 medlemmer (pr. 15.11.67) og hele 3425 deltagere i de forskjellige arrangementer i tillegg til fotball- og håndballagene som har opptrådt mange ganger.

Av nye aktiviteter som Siemenslaget har gått inn for i løpet av fjoråret må nevnes bygging av plastbåter på 10 fot. Dette er omtalt tidligere. La oss bare minne om at i alt 70 båtbyggere fikk sin egen båt i løpet av en 3 måneders periode i fjor år.

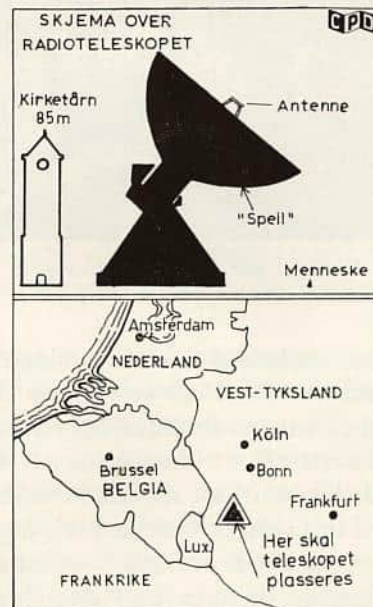
En annen ting som er blitt populær er utleie av hytter som laget har leiet omkring Trondheim. To av hyttene ligger ved fjellvann, nemlig ved Reivann og ved Frilsjøen, mens den siste er ved sjøen, nærmere bestemt Svillfjorden.

Endelig må nevnes de anstrengelser som gjøres for å få ansatte til å avlegge prøvene for Idrettsmerket. Hele 15 personer avla prøvene i fjor. Av disse avla Sture Helge Eide siste prøve for Statuetten. Dessuten har Trygve Stuen avlagt prøvene to ganger etter at han tok Statuetten i 1958.

K. P.

Verdens største radioteleskop klart om to og et halvt år

STØRSTE RADIOTELESKOP

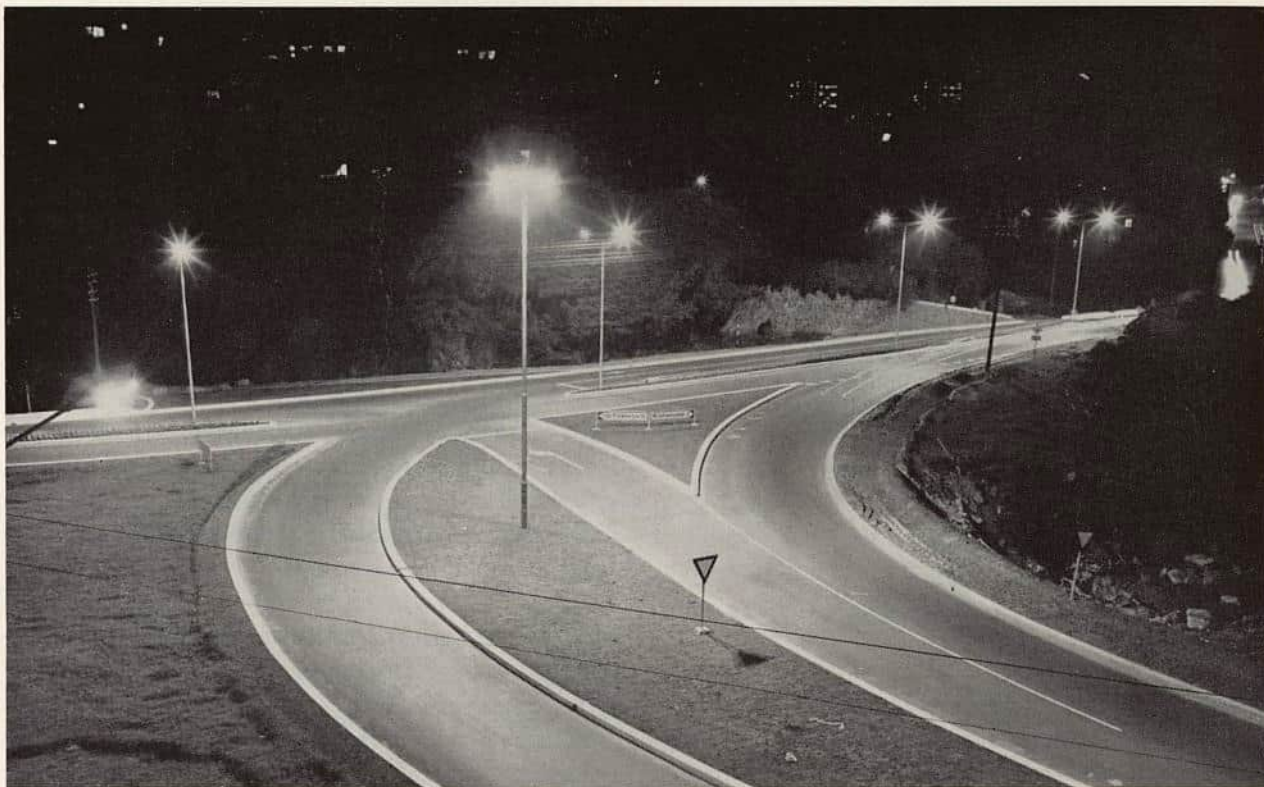
Vest-Tyskland har planer om å bygge verdens største styrbare radioteleskop. For 40 millioner kroner vil Krupp og Man-fabrikkene oppføre kolossen, som skulle kunne romme en hel kirke i radiospeilet, som blir ca. 100 meter i diameter. En stiftelse innen et tysk bilkonsern muliggjorde byggingen. Radioteleskopet skal skjøttes av Max Planck-instituttet i Bonn og skal plasseres et sted i Eifel-området. Instrumentet vil veie 3000 tonn, og fire motorer skal holde det i gang. Byggingen er beregnet til 2½ år. Teleskopet skal brukes til studier av himmellegeme- ne, senere også til å holde forbindelsen med verdensrommets kommunikasjons-satellitter.

VET DE HVA DETTE BETYR?

1. Visualisere.
2. Etnografi.
3. Urban.
4. Science-fiction.
5. Havelock.

Se svar på side 27.

Siemens lys i nytt kryss på E-18

Utenfor Kristiansand, noe vest for Falconbridge fabrikanlegg, er det, der hvor veien til Vågsbygd tar av fra Europavei E 18, bygget et nytt veikryss med differensierte kjørebaneer. Av sikkerhetshensyn, men også av hensyn til en effektiv trafikkavvikling er det av stor betydning at slike kryss får et godt veilysanlegg. For det angjeldende kryss, som til daglig benevnes «Hannestad-krysset» har sivilingenj. Besse Morten ved Kristiansand Elektrisitetsverk prosjektert et lysanlegg som foruten å gi trafikantene en god oversikt over krysset i mørket også gir en meget tilfredsstillende optisk ledning.

Fotografiet viser første utbygningstrinn av belysningsanlegget sett fra veien fra Vågsbygd. Veien til Kristiansand går til høyre på bildet, mens veien til venstre er E 18 mot Mandal. Gjennom krysset er kjørebaneene på E 18 adskilt ved hjelp av midtrefuge og i denne er det reist stålørsmaster med dobbelte utliggerarmer utstyrt med *Siemens ovalspeil armatur type ALH 51*. Hver armatur er beskyttet med 1 stk. HQL-lampe 250 W. For å unngå den masteskog som så ofte blir resultatet dersom man forsøker å belyse de veibanene som munner ut i krysset ved hjelp av enkeltarmaturer, har ing. Morten i stedet benyttet en kandelaber eller *Siemens Storringerarmatur*. Denne består i realiteten av seks lampehus av

samme type som i ALH 51 og bestykket med HQL-lamper 250 W.

Dette har resultert i god oversikt, god belysning og en estetisk god dagvirkning.

Gy.

— Hallo De, den høytaleren virker ikke.

Apropos ferie

Ribbenet røk etter heftig omfavnelse

Slik lød en skademelding fra en kvinnelig forsikringstager til et forsikringsselskap i fjor. Heldigvis hadde hun tegnet reiseforsikring før hun dro og fikk dekket de ekstra utgiftene hun hadde til lege og sykehus.

Det er ikke bare kraftige armtak som forårsaker skader når men begir seg utlandet i vold. Det kan være så ymse, f. eks. en ordartet virus i Madrid, et bananskall i Paris eller en langfingret person i Roma.

Slike uforutsette ting er meget kjedelige og kan ødelegge et lenge oppspart feriebudsjett. Å hindre at slike ting skjer, er vanskelig for ikke å si umulig, men det som man kan hindre og gardere seg mot, er de økonomiske følgene.

Vi har kontaktet et forsikringsselskap og spurt om det virkelig hender mange ting i løpet av feriemånedene?

— Dessverre, ja. Om man ikke akkurat blir ribbet «til skinnet», slik det hendte et norsk ektepar i fjor, kunne vi nevne mange eksempler på at bagasje er blitt stjålet eller skadet og at folk har fått store utgifter på grunn av sykehusopphold, legehjelp eller hjemtransport fra utlandet. Men vi kunne ha lyst til å si: La oss nå ikke ødelegge reiselysten av denne grunn — som regel går det jo bra. Men vi kan være forutseende og fornuftige og gardere oss mot de økonomiske følgene slike hendelser kan medføre.

— Hvilke reiseforsikringer mener *De* folk har behov for når de legger ut på ferieturen?

— Det skal *De* få på «strak arm». Vi har tre hovedforsikringer. *Reisegods-/bagasjeforsikringen* — som dekker tap, tyveri og skade på bagasje og utstyr. Denne garderingen er aktuell samme hvor man skal reise, også her i Norge og her tenker vi ikke minst på bilturistene. *Reiseulykkesforsikringen* derimot er overflødig for reiser kun i Norge. La oss her også få fortelle at vi har avtale om gjensidig hjelp ved midlertidig opphold i Sverige, Danmark, Island, Storbritannia og Nord-Irland. For reiser til disse land rekker det eventuelt med en mindre dekning, nemlig til utgifter som er unntatt fra nevnte avtale — såsom transporter og hotelopphold ved sykdom.

For reiser til utlandet for øvrig kunne vi tenke oss å stille opp den regel at jo lenger vi reiser og jo lenger vi blir borte, desto større reisesykeforsikring er det behov for. Å bli syk i utlandet er ofte ingen billig affære, en operasjon i USA f. eks. koster jo langt mere enn her hjemme.

La oss fortelle at reisesykeforsikringen kort oppsummert dekker utgifter til lege, medisiner, sykehusopphold, ekstra hotelopphold, enkelte tannlegeutgifter og dessuten hjemtransport.

Så har vi *reise-ulykkesforsikring*, men hva denne dekningen angår, synes vi det er vanskelig å stille noen helt bestemte regler. Her bør den enkelte selv vurdere sitt behov etter forsørgelsesbyrde. Denne forsikringsformen gir erstatning ved invaliditet og død som følge av en ulykke.

— Men det blir vel dyrt med alle disse forsikringene?

— Det er selvfølgelig avhengig av hvor kostbar bagasje man har med, hvor mange personer som skal reise, hvor langt man skal og hvor lenge man skal bli borte, men stort mere enn 3—4 % av reisebudsjettet burde det ikke bli, og *det* er vel denne tryggheten verd?

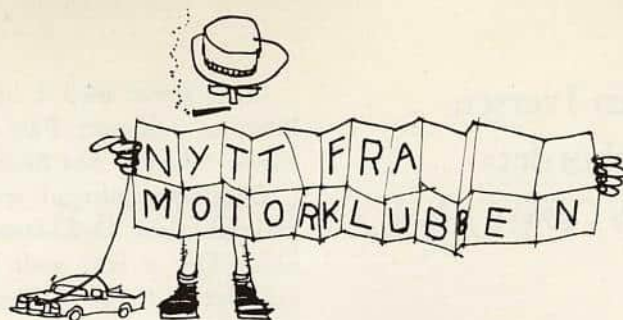
— Har *De* noen gode råd og forholdsregler?

— Bilturister er nok den kategori som er mest utsatt, og om vi får henvende oss til disse: La aldri fristende ting som kamera, radio, barbermaskiner og lignende ligge utildekket og husk å ta bagasjen med inn om natten — i alle fall det vesentligste og legg resten i bagasjerommet. Forsøk å få garasje. De to til tre kronene som dette koster, kan gi en rolig natt. Under camping gjelder selvsagt forsikringen både når det gjelder tyveri fra telt og fra badestrand.

— Noe mere på hjertet?

— Det måtte være å ønske alle Deres lesere alt godt i ferien og at alle kommer tilbake med lommebok, helse og humør i behold.

ek.

I siste nr. av Siemens-avisen, nr. 1 — Mars 1968, hadde vi en artikkel under «Nytt fra Siemens Motorklubb» hvor vi redegjorde for de nye importavgiftsbestemmelser. Vi konkluderte vår artikkel med å anbefale at de som går med tanker om å kjøpe ny bil i 1968, burde gjøre dette før ferien.

Vi vil med dette sirkulære gjøre oppmerksom på at iflg. en telefonsamtale undertegnede forleden

hadde med Opplysningsrådet for biltrafikken, foreligger det nu i Finans- og Tolldepartementet et forslag om nedsettelse av toll på personbiler fra 30 % til 9,8—10 % (varierende med fra hvilket land bilen importeres). Dette forslaget regnes det med vil bli vedtatt i løpet av våren, slik at bilprisene pr. 1.7.68 ikke vil bli nevneverdig endret p.g.a. avgiftsforhøyelsene.

Når vi først snakker om avgifter, kan det være interessant å se hva Statens inntekter av biltrafikken har vært og er budsjettet for 1968, iflg. Opplysningsrådet for biltrafikken:

	1965 Regn- skap mill. kr.	1966 Regn- skap mill. kr.	1967 Bud- sjett mill. kr.	1968 Budsjett- forslag mill. kr.
Vektavgift	6,4	6,1	6,0	6,0
Avgift på dieseldrevne biler m. m.	108,2	116,7	140,0	135,0
Gebyrer	4,5	4,9	6,0	6,0
Bensinavgift	458,7	517,6	635,0	700,0
Årsavgift	88,1	95,5	102,0	115,0
Importavgift	239,9	298,4	320,0	455,0
Registreringsavgift	40,3	45,1	51,0	60,0
Toll over 15 % på biler etc. ^{1 2}	85,1	92,1	95,0	53,0
Omsetn.avg. av bensinavg., importavg. og toll over 15 %	106,9	123,8	143,0	164,5
Sum særavgifter	1138,1	1300,2	1498,0	1694,5
Toll under 15 % på biler etc. ^{1 2}	117,4	126,5	130,0	118,0
Omsetn.avg. av toll under 15 %	16,0	17,2	17,7	16,0
Omsetn.avg. ikke medtatt ovenfor ¹	280,0	285,0	290,0	301,5
Sum avgifter	1551,5	1728,9	1935,7	2130,0
¹ Beregnet av Opplysningsrådet.				
² Det foreslås en reduksjon av visse tollsatser på biler til 10 % fra 1 juli 1968 mot en tilsvarende økning av importavgiften.				
Særagv. overstiger statens utgifter med	264,7	405,2	440,2	509,0
De samlede avgifter overstiger statens og kommunenes utg. til veiformål med	31,4	106,6	84,5	—
Særagv. andel av statens og kommunenes utgifter	74,9 ⁰ / ₀	80,1 ⁰ / ₀	80,9 ⁰ / ₀	

SVAR PÅ «VET DE HVA DETTE BETYR»?

1. Gjøre synlig å få det til å ta seg ut.
2. Læren om naturfolkene's åndelige og materielle kultur.
3. Høflig, fin, dannet, slepen. (Latin: bymessig.)

4. Fantasi over de muligheter vitenskapens utvikling kan bringe i fremtiden.
5. Armløs kappe med slag eller lett hvitt tørkle fra hatten ned over nakken til beskyttelse mot vind og sol.

Fra «Familien Iversen ved bridgebordet»

Av R. Halle - 1945

Det peneste spill jeg har sett er den 7 hjerteren du fikk hjem i går, sa Bibbi til faren, både fordi hun var oppriktig imponert over hans kortføring i det spillet, og fordi hun trengte 50 kroner til et par litt brukte sommersko som hun kunne få kjøpt av en venninne.

— Hva er det du trenger penger til nå da, kom det fra Einar med vanlig taktløshet.

— Var det kanskje ikke pent spilt? freste Bibbi.

— Jo, far kan ha sine lyse øyeblikk, men han svever i den villfarelse, at en vanskelig kontrakt bare kan vinnes ved finesse, eller til nød ved skvis, som han for øvrig ikke er noen tilhenger av. Han har så alt for lett for å overse de mange andre, superfine bridgeknep, eliminasjon, grand, coup, reverse dummy, innspill o.s.v.

— Ja, enten får vi spille kort, eller så får vi preke tull, avbrøt majoren ham.

— Fullstendig enig, ropte Bibbi, som stadig tenkte på skoene.

Einar skyndte seg å gi og resultatet ble:

Bibbi

- ♠ 10 5 2
- ♥ Ess 10 8
- ♦ K 10 8
- ♣ Ess Kn 9 7

	N	
V		Ø
	S	

Einar

- ♠ Ess 4
- ♥ K Kn 9 7
- ♦ Ess Kn 9 7
- ♣ K 10 8

Einar åpnet med 1 hjerter, Charlotte passet og Bibbi sa 2 kløver. Pass hos majoren, 2 ruter hos Einar, 3 hjerter hos Bibbi og 3 grand hos Einar.

Charlotte spilte ut spar 6. Bordet la en liten, majoren stakk med damen, og Einar tok et overblikk. Det er ikke godt å avgjøre, tenkte han, om utspillet er fra en 4 eller 5 kortsfarge, mor spiller aldri falskt ut, men hun kan ha treeren. Sitter nå sparene 5—3 kan jeg gå bet hvis jeg tar en gal finesse og finesse må jeg jo ta. Men hvorfor ikke la de andre klare vanskelighetene for meg. Mer enn 4 sparstikk kan de ikke ta, og så må jeg få et gunstig oppspill.

Følgelig stakk han med esset og fortsatte med spar 4.

Mens Charlotte tenkte, sa majoren: Er det dette du kaller for innspill?

— Ja, det er dette vi kaller innspill.

— Hva er vitsen ved det da?

— Vitsen er å unngå en slik tvilsom finesse, som f. eks. du ville ha tydd til.

— Ja, da må jeg si at du har oppnådd din hensikt, det blir neppe nødvendig for deg å ta noen finesse i dette spillet, sa major Iversen og la opp 6 gående spar. De 4 hender var:

Bibbi

- ♠ 10 5 2
- ♥ Ess 10 8
- ♦ K 10 8
- ♣ Ess Kn 9 7

Charlotte

- ♠ 6
- ♥ D 6 4 2
- ♦ D 5 3 2
- ♣ D 6 5 4

Majoren

- ♠ K D Kn
- 9 8 7 3
- ♥ 5 3
- ♦ 6 4
- ♣ 3 2

Einar

- ♠ Ess 4
- ♥ K Kn 9 7
- ♦ Ess Kn 9 7
- ♣ K 10 8

Bibbi fikk krampelatter, og selv Charlotte måtte trekke på smilebåndet.

— Men hvorfor spilte du ut spar fra en singleton, spurte Einar i en lett krenket tone.

— Fordi du og Bibbi hadde meldt de tre andre fargene og Krefting sier at man helst ikke skal spille ut i motpartens farger, særlig når en har honnør der.

— Det var flott gjort av far ikke å melde den lange sparen sin, sa Bibbi og følte det som hun allerede hadde de fine skoene på seg.

For barna:

BRITA ASKEPOTT

Det var engang en jente som het Brita. En natt drømte hun noe rent forunderlig. Og det var at selveste prinsen i landet kom ridende på en hvit hest for å fri til henne. Han var så vakker at hun ble glad i ham med ett, og naturligvis svarte hun ja til å bli dronning i landet. Men akkurat da våknet hun. Hun kom til å fortelle om denne drømmen sin, og da begynte folk å le av henne og kalte henne for Askepott. En drøm var nå bare en drøm, mente de.

Men Brita kunne ikke glemme prinsen hun hadde drømt om, og da hun en vakker dag var ute i skogen og sanket bær til mor sin, hendte det henne noe rart. Mens hun satt og spiste maten sin på en lyngtue, fikk hun se en liten tass som satt borti et nypekratt og vred seg og jamret seg så ille. Det var en liten nisse. Brita hadde aldri sett en nisse før, men hun ble ikke det spor forskrekket. Hurtig reiste hun seg opp og gikk bort og hjalp nissen fra nypebuskene.

— Takk skal du ha, det gjorde du bra! sa nissen fornøyd. Til takk for hjelpen skal du få denne lykeskillingen av meg. Nissen gav henne en skinnende mynt. Pass godt på skillingen, fortsatte han, for den er slik at hvis du ikke vet din arme råd noen gang, så kan du bare gni skillingen riktig godt, så kommer jeg og hjelper deg. Og før hun visste ord av det var nissen borte.

Brita gikk hjem, glad til sinns, men hun fortalte ingen om skillingen, for da ville vel folk le av henne akkurat som den gangen hun fortalte om at hun skulle bli dronning i landet.

Så hendte det at prinsen fikk lyst til å ri rundt i landet sitt. Smått om senn kom han også til Britas hjembygd. Brita holdt nettopp på å vaske klær i den store elven, da prinsen red forbi. Da han fikk se den vakre jenten, hoppet han av hesten og begynte å snakke med henne. Brita, stakkar, ble så rød som den rødeste valmue.

Prinsen ble så glad i jenten at han fridde til henne på flekken, enda hun bare var en fattigjente. Folk i bygden ble fra seg av overraskelse da de fikk se Brita Askepott på prinsens hest.

Men da prinsen kom hjem til slottet og fortalte at han ville gifte seg med Brita, ble dronningen så harm at hun rent fnyste. Ingen alminnelig fattigjente skulle bli dronning her på slottet, så meget hadde

hun da å si. Prinsen skjøt hjertet opp i livet og svarte at fikk han ikke Brita, kunne det være det samme med alt.

Men dronningen gav seg ikke så lett. Og til slutt måtte prinsen love at han ikke skulle se Brita på ett år. Da mente dronningen at han hadde glemt hele fattigjenten.

Brita forlot slottet og begynte å vandre om. Hjem igjen ville hun ikke gå, for da ville folk le av henne. Men så ble det krig og ufred i landet. En konge fra et land som lå lenger syd, rykket inn i landet deres med mange soldater. Det så stygt ut for alle sammen, og Brita både sultet og led. Da kom hun til å huske på skillingen hun hadde fått. Hun tok den fram og begynte å gni på den, og straks sto den vesle nissen foran henne. Brita fortalte ham alt det hun hadde opplevd og at hun sørget meget over prinsen fordi hun var blitt så glad i ham. Jaha, mente nissen. Jeg hører det er krig i landet. Og jeg tenker at jeg kan hjelpe deg til å vinne prinsen tilbake og samtidig redde landet ditt. Han blåste i en fløyte. Litt etter sto en hel masse med hester og krigere foran dem.

— Du skal ride i spissen for disse krigerne, sa nissen, og med dem vil du sikkert jage fienden på flukt, for ingen ting i hele verden kan såre dem. Ikke et skudd behøver disse krigerne å løse, for de hører oss underjordiske til.

Så satte Brita seg på en brun hest som nissen førte fram til henne, og så red hun i spissen for den merkelige hæren. Overalt hvor hun red frem, flyktet fienden i hui og hast, og da kongen fikk høre om den vidunderlige jenten som jaget fienden ut av landet, oppsøkte han henne. Stor ble forbauselsen på slottet da de fikk se at det var fattigjenten prinsen ville gifte seg med, og som dronningen hadde jaget vekk.

Dronningen ba henne så meget om tilgivelse, og prinsen ble så glad at han nesten ikke visste hvilket ben han skulle stå på. Og nå da hun hadde reddet landet fra fienden, var det ingen som sa nei til at hun skulle bli dronning der i landet. De merkelige soldatene til nissen forsvant sporløst en natt, men Brita og prinsen levde både lenge og lykkelig og styrte landet både godt og vel.

ek.

Personalia

Vi gratulerer!

50 års jubileum

6.5.68. Robert Stubberud,
mont.inspektør

40 års jubileum

2.8.68. Wilhelm Johnsen,
lagerekspeditor

25.8.68. Harry Holmgren,
lagerekspeditor

25 års jubileum

28.4.68. Tore Aasen,
montør st.

25 års jubileum

27.5.68. Tor Larsen,
montør S/T

1.7.68. Gangar Whist,
salgsmann gr. 80

12.7.68. Finn Johansen,
tekniker sv.

18.7.68. Bjørn Malm,
tekniker sv.

40 års jubileum

28.7.68. Rolf Johansen,
montør st.

25 års jubileum

1.7.68. Brynjulf Gylt,
ingeniør

16.8.68. Arne Krstiansen,
montør st.

Fødselsdager

75 år

4.3.68. Johannes Taranger,
dir. pensj.

28.5.68. John Zacharias-
sen, S/Skien

24.7.68. Karl Mortensen,
formann pensj.

23.8.68. Daniel Waage,
dir. pensj.

70 år

2.5.68. Ingrid Søyland,
pensj.

60 år

11.7.68. Alf Christiansen,
lagerformann

10.7.68. Asbjørn Ihle,
montør st.

16.7.68. Thor Rustan,
overing.

50 år

23.4.68. Albert Kirk-
sæther, hj.arb.st. S/T

19.5.68. Martin Meistad,
fagarb. S/T

27.5.68. Bjarne Schrøen,
fagarb. S/T

27.5.68. Bjarne Eggen,
spesialarb. S/T

2.6.68. Harald Wikstrøm,
fagarb. S/T

1.7.68. Einar Skailand,
montør st.

31.8.68. Ole K. Garberg,
hj.arb. S/T

29.4.68. Aagot Johansen,
stenograf S/T

Vi ønsker følgende nyansatte velkommen til oss:

OSLO:

<i>Navn</i>	<i>Ansatt</i>	<i>Stilling</i>	<i>Avdeling</i>
Inger J. Sundby	30/10-67	Kontordame	40
Arve Wiik Andersen	1/11-67	Kontrollør	51
Trine Ludt	6/11-67	Bokholderiass.	H.bokh.
Gro Hansen	11/12-67	Punchedame	Hullkort
Torill Rosø	2/1 -68	Punchedame	Hullkort
Grethe Nilsen	2/1 -68	Kontordame	20
Ole Petter Mosland	2/1 -68	Siviling.	10
Elin Kristensen	8/1 -68	Punchedame	Hullkort
Gerd Meland	15/1 -68	Kassererske	Kassa
Thor Solberg	17/1 -68	Finmek.lærling	51
Jorunn Graff	22/1 -68	Kontordame	Lønn
Øyvør Ensrud	1/2 -68	Kontordame	90
Berit Hagfors Johansen	21/2 -68	Sentralborddame	Tlf.sentral
Björg Bjørnsen	1/3 -68	Kontordame	40
Inger Smaadal	25/3 -68	Kontordame	20
Fredrik Bødtker	25/3 -68	Bud	Post
Øivind Kvarvåg	1/4 -68	Assistent	Hustrykkeri
Horst Becker	1/4 -68	Avregner	40/90

TRONDHEIM:

<i>Navn</i>	<i>Ansatt</i>	<i>Stilling</i>	<i>Avdeling</i>
Ingeborg Bakås	30/10-67	Kokke	Tverrfjellet
Arvid Lyngvær	1/11-67	Lagerbetjent	Hovedlager
Hilde Haugan	1/11-67	Arkivar	Anl.konstr.avd.
Gunnar Werthwein	1/11-67	Ingeniør	Arb.stud.avd.
Kjellaug Skevik	3/11-67	Vaskehjelp	Mo i Rana
Toralf Ansnes	13/11-67	Fagarbeider	Elektrov.fabr.
Helge Råbymagle	20/11-67	Lagerbetjent	Hovedlager
Bjørn Wiig	21/11-67	Kontorass.	St.str.fabr.
Steinar Brattland	27/11-67	Læregutt	Inst./Mo i Rana
Henrik Grønn	2/1 -68	Avregner	Anl.avregn.avd.
Bjarne Anders Heggset	2/1 -68	Ingeniør	St.str.fabr. Konstr.avd.
Leif Roald Røhjell	2/1 -68	Planlegger	El.v.fabr.
Tore Gleen Skaslien	2/1 -68	Siviling.	Anl.konstr.avd.
Kjell Olav Karlsen	9/1 -68	Kontorbud	Fabrikken
Ingolf Tøndel	15/1 -68	Assistent	Inst.avd.'s verktøyavd.
Geir Erik Bolme	22/1 -68	Ingeniør	Anl.konstr.avd.
Judit Kamsvåg	27/1 -68	Sentralborddame	Tlf.sentral
Målfrid Aalen	12/2 -68	Kokke	Tverrfjellet
Britt Inger Sundin	26/2 -68	Kontorbud	Fabrikk
Marie Gautun	1/3 -68	Kontordame	Hovedlager
Inger Marie Hansen	18/3 -68	Kontordame	Markedsf.avd.
Per Børre Abelsen	25/3 -68	Hjelpearbeider	Inst.
Knut Jensen	25/3 -68	Hjelpearbeider	Inst.
Elin Tømmerås	26/3 -68	Sentralborddame	Tlf.sentral
Anne Berg	27/3 -68	Kontordame	Hovedlager
Margot Langaunet	1/4 -68	Kontordame	St.str.f. Planl.avd.
Anne Pauline Gjevik	1/4 -68	Kontordame	Anleggsavregn.

God ferie - God sommer

Uten kildeangivelse er ettertrykk av avisens artikler forbudt.